

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتْنِهِ ءَاتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿١٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحَوْتَ وَمَا أَنْسَنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿١٣﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَىٰ ءِثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿١٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا ءَاتِيَهُ رَحْمَةً مِنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنَ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿١٥﴾ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلِ اتَّبَعَكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَ مِمَّا عَلَّمْتَ رُشْدًا ﴿١٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿١٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِط بِهِ خُبْرًا ﴿١٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿١٩﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٢٠﴾ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٢١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٢٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٢٣﴾ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتَنِي نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٢٤﴾

۶۲ جَاوَزَا : (از آنجا) عبور کردند - فَتْنُهُ : جوان همراه خود (یوشع بن نون) - ءَاتِنَا : بیاور - غَدَاءَنَا : غذای ما - لَقِينَا :

دیدیم - نَصَبًا : رنج و خستگی

۶۳ رَءَيْتَ : دیدی - اَوَيْنَا : پناه بردیم - نَسِيتُ : فراموش کردم - الْحَوْتَ : ماهی - مَا أَنْسَنِيهِ : آن را از یاد من نبرد - أَنْ أَذْكُرَهُ : که آن را یادآور شوم - اتَّخَذَ : در پیش گرفت - سَبِيلَهُ : راهش - الْبَحْرِ : دریا - عَجَبًا : به صورت عجیبی

۶۴ كُنَّا نَبْغِ : در طلب آن بودیم - اِرْتَدَّا : بازگشتند - عَلَىٰ ءِثَارِهِمَا : به دنبال رد پاهایشان - قَصَصًا : جستجوکنان، دنبال کنان

۶۵ وَجَدَا : یافتند - ءَاتِيَهُ : به او داده بودیم - عَلَّمْنَاهُ : به او آموخته بودیم - لَدُنَّا : نزد خودمان

۶۶ أَتَّبَعَكَ : آیا (می توانم) از تو پیروی کنم - عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَ : به شرطی که به من بیاموزی - جَمًّا : من + ما - رُشْدًا : علم هدایتگر

۶۷ لَنْ تَسْتَطِيعَ ... صَبْرًا : هرگز نمی توانی صبر کنی

۶۸ لَمْ تُحِطْ ... خُبْرًا : علم تو احاطه ندارد

۶۹ سَتَجِدُنِي : به زودی مرا می یابی - لَا أَعْصِي : نافرمانی نمی کنم

۷۰ إِنْ اتَّبَعْتَنِي : اگر از من پیروی کردی - لَا تَسْأَلْنِي : از من نپرس - حَتَّىٰ أُحْدِثَ ... ذِكْرًا : تا اینکه خودم سخن آغاز کنم

۷۱ اِنْطَلَقَا : رفتند - رَكِبَا : سوار شدند - السَّفِينَةِ : کشتی - خَرَقَهَا : آن را سوراخ کرد - لِتُغْرِقَ : تا غرق کنی - لَقَدْ جِئْتَ : قطعاً انجام دادی - شَيْئًا إِمْرًا : کار بسیار بدی

۷۲ أَلَمْ أَقُلْ : مگر نگفتم - لَنْ تَسْتَطِيعَ ... صَبْرًا : رک : ۶۷

۷۳ لَا تُؤَاخِذْنِي : مرا بازخواست نکن - نَسِيتُ : فراموش کردم - لَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا : در کار من بر من سخت نگیر

۷۴ اِنْطَلَقَا : رک : ۷۱ - لَقِيَا : دیدند، برخوردند - غُلَامًا : پسری نوجوان - زَكِيَّةً : پاک، بی گناه - بِغَيْرِ نَفْسٍ : بدون داشتن حق قصاص - لَقَدْ جِئْتَ : رک : ۷۱ - شَيْئًا نُكْرًا : کار زشتی

۷۵. **أَلَمْ أَقُلْ** : مگر نگفتم - **لَنْ تَسْتَطِيعَ ...**

صَبْرًا : نمی توانی صبر کنی

۷۶. **إِنْ سَأَلْتَهُ** : اگر از تو پرسیدم - **لَا**

تُصْطَلِحُنِي : با من معاشرت نکن - **قَدْ**

بَلَغْتَ ... عَذْرًا : قطعاً عذری پیدا

کرده‌ای - **مِنْ لَدُنِّي** : نزد من

۷۷. **انْطَلَقَا** : رفتند - **أَتَيَا** : رسیدند - **قَرِيَّةٍ** :

شهری - **إِسْتَطَعَا** : طعام خواستند -

أَبَوَا : خودداری کردند - **أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا** :

که از آن دو پذیرایی کنند - **وَجَدَا** :

یافتند - **جِدَارًا** : دیواری - **يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ** :

در آستانه خراب شدن بود - **أَقَامَهُ** : آن

را برپاداشت (تعمیر کرد) - **شِئْتِ** :

می خواستی - **لَتَخَذْتُ** : می گرفتی

۷۸. **فِرَاقُ** : (مایه) جدایی - **سَأْنَيْتُكَ** :

البته تو را آگاه می کنم - **تَأْوِيلِ** : حقیقت -

لَمْ تَسْتَطِعَ ... صَبْرًا : نتوانستی صبر کنی

۷۹. **السَّفِينَةُ** : آن کشتی - **مَسْكِينٍ** :

بینوایانی - **يَعْمَلُونَ** : (که) کار می کردند -

الْبَحْرِ : دریا - **أَرَدْتُ** : خواستم - **أَنْ أَعِيَهَا** :

﴿۷۵﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿۷۶﴾ قَالَ
إِنْ سَأَلْتَهُ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَلِّحْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي
عَذْرًا ﴿۷۷﴾ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَا أَهْلُهَا
فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ
فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿۷۸﴾ قَالَ هَذَا فِرَاقُ
بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا
﴿۷۹﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ
أَنْ أَعِيَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿۸۰﴾
وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهَقَهُمَا طُغْيَانًا
وَكَفْرًا ﴿۸۱﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ
رُحْمًا ﴿۸۲﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ
وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ
أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿۸۳﴾
وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿۸۴﴾

آن را معیوب کنم - **وَرَاءَهُمْ** : در برابرشان - **مَلِكٌ** : پادشاهی - **يَأْخُذُ** : می گرفت - **غَصْبًا** : غاصبانه

۸۰. **الْعُلَمَاءُ** : آن پسر نوجوان - **أَبَوَاهُ** : پدر و مادرش - **خَشِينَا** : بیم داشتیم (و پرهیز کردیم) - **أَنْ يُرْهَقَهُمَا** : که آن دو را به ... بکشاند

۸۱. **أَرَدْنَا** : رک : ۷۹ - **أَنْ يُبْدِلَهُمَا** : برای آن دو جایگزین کند - **خَيْرًا ... زَكَاةً** : (فرزند) پاک تر - **أَقْرَبَ رُحْمًا** : مهربان تر

۸۲. **الْجِدَارُ** : آن دیوار - **غُلَامَيْنِ** : دو پسر بچه - **الْمَدِينَةِ** : آن شهر - **كَنْزٌ** : گنجی - **أَبَوَاهُ** : پدرشان - **أَرَادَ** : رک : ۷۹ - **أَنْ يَبْلُغَا** : که برسند - **أَشُدَّهُمَا** : (به) کمال رشدشان - **يَسْتَخْرِجَا** : استخراج کنند - **عَنْ أَمْرِي** : خودسرانه - **تَأْوِيلُ** :

رک : ۷۸ - **لَمْ تَسْتَطِعَ ... صَبْرًا** : نتوانستی صبر کنی

۸۳. **يَسْأَلُونَكَ** : از تو می پرسند - **سَأَتْلُو** : قطعاً می خوانم - **ذِكْرًا** : آیاتی از قرآن

۸۴. **مَكَّنَّا** : قدرت و استقرار دادیم - **ءَاتَيْنَاهُ** : به او دادیم - **مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا** :

اسباب (دسترسی به) هر چیزی

۸۵. **اتَّبَعَ** : پی گرفت - **سَبَبًا** : راهی برای رسیدن به مقصد

۸۶. **بَلَغَ** : رسید - **مَغْرِبَ** : محل غروب -

وَجَدَهَا : آن را تصور کرد - **تَعْرُبُ** :

فرو می‌رود - **عَيْنَ** : دریایی، چشمه‌ای -

حَمِئَةٍ : تیره و لجن آلود - **وَجَدَ** : یافت،

دید - **إِمَّا** : یا - **أَنْ تُعَذِّبَ** : اینکه مجازات

می‌کنی - **أَنْ تَتَّخِذَ** : اینکه پیش

می‌گیری

۸۷. **سَوْفَ نُعَذِّبُهُ** : رک : ۸۶ - **يُؤَدُّ** :

بازگردانده می‌شود - **عَذَابًا نُكْرًا** : عذابی

که هیچ کس ندیده

۸۸. **مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا** : از فرمان‌های آسان

خودمان

۸۹. **اتَّبَعَ** : رک : ۸۵ - **سَبَبًا** : رک : ۸۵

۹۰. **بَلَغَ** : رک : ۸۶ - **مَطْلِعَ** : محل طلوع -

وَجَدَهَا : آن را دید - **مِنْ دُونِهَا** : در برابر

آن - **سِتْرًا** : پوششی

۹۱. **قَدْ أَحْطْنَا... خُبْرًا** : آگاهی ما احاطه

داشت - **مَا لَدَيْهِ** : امکاناتی که داشت

۹۲. **اتَّبَعَ** : رک : ۸۵ - **سَبَبًا** : رک : ۸۵

۹۳. **بَلَغَ** : رک : ۸۶ - **السَّيِّئِينَ** : دو کوه - **وَجَدَ** : دید - **مِنْ دُونِهَا** : در برابر آن دو - **لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا** : تقریباً

سخنی را نمی‌فهمیدند

۹۴. **خَرْجًا** : هزینه‌ای، مزدی - **عَلَى أَنْ يَجْعَلَ** : به شرطی که بسازی

۹۵. **مَا مَكَّنِّي فِيهِ** : امکاناتی که در دنیا به من داده است - **خَيْرٌ** : بهتر - **أَعِينُونِي** : مرا یاری کنید - **بِقُوَّةٍ** : با نیروی

انسانی) - **رَدْمًا** : سد محکمی

۹۶. **ءَاتُونِي** : برایم بیاورید - **زُبُرَ** : قطعات بزرگ - **الحديد** : آهن - **ساوئ** : برابر کرد - **الصَّادِقِينَ** : دو طرف کوه -

أَنْفُخُوا : بدمید - **نَارًا** : (مانند) آتش (گداخته) - **أَفْرِغْ** : (تا) بریزم - **قِطْرًا** : مس مذاب

۹۷. **مَا اسْتَطَاعُوا** : نه می‌توانستند - **أَنْ يَظْهَرُوهُ** : که از آن بالا روند - **مَا اسْتَطَاعُوا لَمْ نَقْبًا** : نه می‌توانستند آن را

سوراخ کنند

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَاتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَذَّاقُوا الْعَذَابَ إِنَّمَا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّيِّئِينَ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَذَّاقُوا الْعَذَابَ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ نَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِي زُبُرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

۹۸. جَعَلَهُ دَكَّاءَ : آن را با خاک یکسان

کند

۹۹. تَرَكْنَا : رها می کنیم - يَمُوجُ : که موج

زند - نُفِخَ : دمیده شود - الصُّورِ : شیپور

(برپایی قیامت)

۱۰۰. عَرَضْنَا : عرضه می کنیم

۱۰۱. أَعْيُنُهُمْ : چشمانشان - غِطَاءٍ : پرده

(غفلت) - كَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا :

توانایی شنیدن نداشتند

۱۰۲. حَسِبَ : پنداشته اند - أَنْ يَتَّخِذُوا :

که می گیرند - أَوْلِيَاءَ : یاورانی - أَعْتَدْنَا :

آماده کرده ایم - نُزِّلَا : (به عنوان) پذیرایی

۱۰۳. نُتَبِّئُكُمْ : شما را آگاه کنم -

الْآخِرِينَ أَعْمَالًا : زیان کارترین (مردم)

در همه اعمال

۱۰۴. ضَلَّ : از بین رفته است - يَحْسَبُونَ :

رک : ۱۰۲ - يُحْسِنُونَ صُنْعًا : اعمال را

خوب و شایسته انجام می دهند

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٣﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٤﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ﴿١٠٦﴾ ذَلِكَ جَزَاءُهم جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٨﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١١٠﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١١﴾

۱۰۵. حَبِطَتْ : تباه شد - لَا نُقِيمُ... وَزَنًا : هیچ ارزشی قائل نمی شویم

۱۰۶. اتَّخَذُوا... هُزُوًا : ... را به تمسخر گرفتند

۱۰۷. نُزِّلَا : رک : ۱۰۲

۱۰۸. لَا يَبْغُونَ : نمی طلبند - حِوَلًا : تحولی

۱۰۹. كَانَ : می شد - الْبَحْرُ : دریا - مِدَادًا : مرکب - لِكَلِمَاتِ : برای (نوشتن) آفریده ها - لَنَفِدَ : قطعاً تمام می شد - وَلَوْ

جِئْنَا... مَدَدًا : هر چند ... را کمک بیاوریم

۱۱۰. یوحى : وحی می شود - كَانَ يَرْجُوا : امید دارد - فليعمل : (ف + ليعمل) پس باید انجام دهد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَهَيْعَصَ ۝۱ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝۲ اِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۝۳ قَالَ رَبِّ اِنِّیْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّیْ وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝۴ وَ اِنِّیْ خِفْتُ الْمَوَالِیَ مِنْ وَّرَآیَ وَ كَانَتْ اِمْرَاَتِیْ عَاقِرًا فَهَبْ لِّیْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۝۵ یٰرَبُّنِّیْ وَ یٰرَبُّ مَنْ اِلٰلِ یَعْقُوبَ وَ اَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِیًّا ۝۶ یٰزَكَرِیَّا اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اِسْمُهُ یَحٰی ۝۷ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِیًّا ۝۸ قَالَ رَبِّ اَنِّیْ یَكُوْنُ لِّیْ غُلَامٌ وَ كَانَتْ اِمْرَاَتِیْ عَاقِرًا وَ قَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝۹ قَالَ كَذٰلِكَ ۝۱۰ قَالَ رَبُّنَّكَ هُوَ عَلٰی هَیِّئٍ وَ قَدْ خَلَقْتَكَ مِنْ قَبْلُ وَ لَمْ تَكُ شَیْئًا ۝۱۱ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّیْ اٰیَةً ۝۱۲ قَالَ اٰیٰتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَیَالٍ سَوِيًّا ۝۱۳ فَخَرَجَ عَلٰی قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰی اِلَیْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّ عَشِيًّا ۝۱۴

سورة مريم

۲. ذِكْرُ: (این آیات) یادآوری ... (است)

۳. نَادَى: ندا داد، خواند - خَفِيًّا: پنهان

۴. وَهَنَ: سست شده است - الْعَظْمُ

مِنِّی: استخوانم - اِسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا:

آتش پیری موی سرم را همانند خاکستر

سفید کرده است - لَمْ اَكُنْ: (هرگز)

نبوده‌ام - بِدُعَائِكَ: در درخواست از تو -

شَقِيًّا: ناامید، بی‌بهره

۵. خِفْتُ: می‌ترسم - الْمَوَالِی: (عدم

شایستگی) وارثان - مِنْ وَّرَآیَ: بعد از

خودم - اِمْرَاَتِی: همسر - عَاقِرًا: نازا -

هَبْ لِّی: به من ارزانی دار - لَّدُنْكَ: نزد

خودت - وَلِيًّا: وارثی

عَرِیْثُی: از من ارث برد - اِلٰلِ: خاندان -

رَضِیًّا: مورد رضایت

۷. نُبَشِّرُكَ: تو را مژده می‌دهیم - غُلَامٍ:

پسری - سَمِیًّا: هم‌اسمی با ویژگی‌های او

۸. اَنِّی: چگونه، از کجا - غُلَامٌ: رک: ۷ - اِمْرَاَتِی: رک: ۵ - عَاقِرًا: رک: ۵ - قَدْ بَلَغْتُ ... عِتِيًّا: به فرتوتی (ناتوانی)

رسیده‌ام - الْكِبَرِ: پیری

۹. كَذٰلِكَ: همین‌گونه است - هَیِّئْ: آسان - لَمْ تَكُ شَیْئًا: در حالی که (هیچ) چیزی نبوده‌ای

۱۰. اَلَّا تُكَلِّمَ: که نتوانی سخن بگویی - ثَلٰثَ لَیَالٍ: سه شب (و روز) - سَوِيًّا: در عین سلامت

۱۱. خَرَجَ: بیرون آمد - اَوْحٰی: اشاره کرد - سَبِّحُوا: او را تسبیح کنید - بُكْرَةً: صبحگاه - عَشِيًّا: شامگاه

۱۲. **خُذْ** : بگیر - **ءَاتَيْنَاهُ** : به او دادیم -
الحُكْمَ : علم (به معارف الهی) - **صَبِيًّا** :
 در حال کودکی
 ۱۳. **حَنَانًا** : عطوفتی - **لَدُنَّا** : نزد خودمان -
زَكْوَةً : پاکی - **تَقِيًّا** : تقواییشه
 ۱۴. **بَرًّا** : خیلی نیکوکار (بود) - **وَالِدِيهِ** :
 پدر و مادرش - **جَبَّارًا** : گردنکش -
عَصِيًّا : نافرمان
 ۱۵. **وُلَدَ** : زاده شد - **يَمُوتُ** : می میرد -
يُبْعَثُ : برانگیخته می شود
 ۱۶. **أَذْكُرُ** : یاد کن - **الكِتَابِ** : این کتاب -
إِنْتَبَذْتُ : کناره گیری کرد - **أَهْلِهَا** :
 خانواده اش - **شَرْقِيًّا** : در جهت شرق
 ۱۷. **إِتَّخَذْتُ** : برگرفت - **مِنْ دُونِهِمْ** : بین
 (خود و) آنان - **رُوحَنَا** : جبرئیل - **تَمَثَّلَ** :
 ظاهر شد - **بَشَرًا سَوِيًّا** : (مانند) انسانی
 کامل اندام
 ۱۸. **أَعُوذُ** : پناه می برم - **إِنْ كُنْتُ تَقِيًّا** :
 اگر تقواییشه ای (که باید هم باشی)
 ۱۹. **لِأَهْبَ لَكَ** : تا به تو عطا کنم -

يَلْحِظُ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَءَاتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝
 وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكْوَةً ۝ وَكَانَ تَقِيًّا ۝ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ
 وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
 وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ
 مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا
 فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝ قَالَتْ إِنِّي
 أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِن كُنْتُ تَقِيًّا ۝ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ
 رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۝ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي
 غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۝ قَالَ كَذَلِكَ
 قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَى هَيْئٍ وَلِنَجْعَلَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً
 مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ۝ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ
 بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۝ فَاجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ
 قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا ۝
 فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۝
 وَهَزَيَ إِلَيْكِ الْجِذْعُ النَّخْلَةَ تُسَلِّطُ عَلَيْكِ رُطْبًا جَنِيًّا ۝

غُلَامًا : پسری - **زَكِيًّا** : پاکیزه

۲۰. **أَنَّى** : چگونه، از کجا - **غُلَامٌ** : رک : ۱۹ - **وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ** : در حالیکه دست کسی به من نرسیده است - **لَمْ أَكُ** :
 نبوده ام - **بَغِيًّا** : بدکاره

۲۱. **كَذَلِكَ** : همین گونه است - **هَيْئٌ** : آسان - **مَّقْضِيًّا** : انجام شده، مقدّر

۲۲. **حَمَلَتْهُ** : (میریم) به او حامله شد - **إِنْتَبَذْتُ** : رک : ۱۶ - **بِهِ** : به همراه او - **قَصِيًّا** : دورافتاده

۲۳. **أَجَاءَهَا** : او را کشانید - **الْمَخَاضُ** : درد زایمان - **جِذْعُ** : تنه (خشک) - **النَّخْلَةِ** : آن درخت خرما - **يَلَيْتَنِي** : ای کاش
 من! - **مِتُّ** : مرده بودم - **نَسِيًّا مَّنْسِيًّا** : به کلی فراموش شده

۲۴. **نَادَاهَا** : (نوزادش) به او ندا داد - **الْآتَحَرَنِي** : که اندوهگین نباش - **سَرِيًّا** : جویی روان

۲۵. **هَزَيَ ... بِ** : ... را تکان بده - **تُسَلِّطُ** : (تا) فرو ریزد - **رُطْبًا** : خرما، رسیده - **جَنِيًّا** : تازه چیده

فَكُلِّي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي
 إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٣٦﴾
 فَآتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَمْرِئُ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا
 فَرِيًّا ﴿٣٧﴾ يَأْخُذَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ
 أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٣٨﴾ فَاشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
 الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٣٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَاتَانِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
 نَبِيًّا ﴿٤٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالْصَّلَاةِ
 وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٤١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي
 جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٤٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
 وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٤٣﴾ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي
 فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٤٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَنَهُ إِذَا
 قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٥﴾ وَإِنَّ لِلَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ
 فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٦﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ
 بَيْنِهِمْ قَوْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٤٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ
 وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٨﴾

۲۶. کُلِّي : بخور - اِشْرَبِي : بنوش - قَرِّي
 عَيْنًا : چشم روشن دار (خوشحال باش).
 اِمَّا تَرَيْنَ : اگر دیدی - قُولِي : (با اشاره)
 بگو - نَذَرْتُ : نذر کرده ام - صَوْمًا : روزه
 (سکوت) - لَنْ أُكَلِّمَ : هرگز سخن
 نمی گویم - الْيَوْمَ : امروز - اِنْسِيًّا : (با)
 انسانی
 ۲۷. اَنْتَ بِهِ : او را آورد - قَوْمَهَا : (نزد)
 قومش - تَحْمِلُهُ : در حالی که او را در
 بر داشت - لَقَدْ جِئْتَ : واقعاً که انجام
 دادی - شَيْئًا فَرِيًّا : کار بزرگی، چیز
 تازه ای
 ۲۸. اُخْتُ : خواهر - اَبُوكَ : پدرت - امْرَأًا
 سَوْءَ : مرد بدی - اُمِّكَ : مادرت - بَغِيًّا :
 بدکاره
 ۲۹. اَشَارَتْ : اشاره کرد - نَكَلِّمُ : سخن
 بگویم - المهد : گهواره - صَبِيًّا : کودکی
 ۳۰. ءَاتَانِي : به من داده است
 ۳۱. مُبَارَكًا : پرخیز و برکت - اَيْنَ مَا :
 هر جا - اَوْصَانِي : مرا سفارش کرده است -
 مَا دُمْتُ حَيًّا : تا زمانی که زنده باشم

۳۲. بَرًّا : (مرا) نیکوکار (قرار داد) - وَالِدَتِي : مادرم - جَبَّارًا : گردنکش - شَقِيًّا : محروم از رحمت خدا

۳۳. وُلِدْتُ : زاده شدم - اَمُوتُ : می میرم - اُبْعَثُ : برانگیخته می شوم - حَيًّا : زنده

۳۴. قَوْلَ الْحَقِّ : سخن حق (را می گویم) - يَمْتَرُونَ : تردید دارند

۳۵. مَا كَانَ لِلَّهِ : شایسته خدا نیست - اَنْ يَتَّخِذَ : که بگیرد - وَاِلَدٍ : فرزندی - سُبْحَنَهُ : منزّه است - قَضَى : فرمان دهد -
 كُنْ : موجود شو

۳۶. صِرَاطٌ : راه

۳۷. وَيَلٌ : وای - مَشْهَدٍ : مشاهده و حضور

۳۸. اَسْمِعْ بِهِمْ : چه شنویند - اَبْصِرْ : چه بینا - يَأْتُونَنَا : نزد ما می آیند - الْيَوْمَ : امروز - ضَلَالٍ : گمراهی

۳۹. **أَنْذِرْهُمْ** : آنان را بیم ده - **فُضِيَ الْأَمْرُ** :

کار یکسره و انجام شده است

۴۰. **نَزْتُ** : به ارث می بریم - **يُرْجَعُونَ** :

بازگردانده می شوند

۴۱. **أَذْكُرُ** : یاد کن - **الْكِتَابِ** : این کتاب -

صَدِيقًا : کسی که به خاطر راستگویی بسیار و تصدیق حقایق به مقام والایی دست یافته است

۴۲. **أَبِيهِ** : پدرش (سرپرستش) - **يَلَابِتِ** :

ای پدرم! - **لَمْ** : برای چه؟ - **لَا يَسْمَعُ** :

نمی شنود - **لَا يُبْصِرُ** : نمی بیند - **لَا يُعْنِي**

عَنْكَ : تو را بی نیاز نمی کند

۴۳. **يَلَابِتِ** : رک : ۴۲ - **لَمْ يَأْتِكَ** : برای تو

نیامده است - **إِتَّبَعْنِي** : مرا پیروی کن -

أَهْدِكَ : (تا) تو را هدایت کنم - **صِرَاطًا** :

راهی - **سَوِيًّا** : راست

۴۴. **يَلَابِتِ** : رک : ۴۲ - **عَصِيًّا** : نافرمان

۴۵. **يَلَابِتِ** : رک : ۴۲ - **أَخَافُ** : می ترسم -

أَنْ يَمْسَكَ : که به تو برسد - **فَتَكُونَ** : و

در نتیجه بشوی - **وَلِيًّا** : دوست،

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صَدِيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَبْتَئِثَ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَبْتَئِثَ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَبْتَئِثَ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَبْتَئِثَ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَاعْتَرِضْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا اعْتَرَضَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥١﴾

سرپرست، یاور

۴۶. **أَرَأَيْتَ** : آیا روی گردانی؟ - **ءَالِهَتِي** : معبودهایم - **لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ** : اگر دست برداری - **لَأَرْجُمَنَّكَ** : قطعاً تو را

سنگسار می کنم - **اهْجُرْنِي** : از من دور باش - **مَلِيًّا** : مدت طولانی

۴۷. **سَأَسْتَغْفِرُكَ** : به زودی طلب آمرزش می کنم - **حَفِيًّا** : پر لطف و محبت

۴۸. **اعْتَرِضْكُمْ** : از شما کناره گیری می کنم - **تَدْعُونَ** : می خوانید، می پرستید - **عَسَى** : شاید، بسا - **أَلَّا أَكُونَ** : که

نباشم - **بِدُعَاءِ** : به خاطر پرستش - **شَقِيًّا** : نگون بخت

۴۹. **اعْتَرَضَهُمْ** : رک : ۴۸ - **وَهَبْنَا لَهُ** : به او ارزانی داشتیم

۵۰. **وَهَبْنَا لَهُمْ** : رک : ۴۹ - **لِسَانَ صِدْقٍ** : نیکنامی - **عَلِيًّا** : برجسته

۵۱. **أَذْكُرُ** : یاد کن - **الْكِتَابِ** : این کتاب - **مُخْلَصًا** : خالص شده

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۖ وَذَكَرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ ۖ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۖ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۖ وَذَكَرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۖ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۖ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرَوْا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۖ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۖ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلِئْكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۖ جَنَّاتٍ عِدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ ۖ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۖ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۖ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۖ وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ ۖ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۖ

۵۲. نَادَيْنَاهُ : او را ندا دادیم - جَانِبِ

الطُّورِ الْأَيْمَنِ : سمت راست کوه (طور) -

قَرَّبْنَاهُ : او را مقرب نمودیم - نَجِيًّا :

مناجات کنان

۵۳. وَوَهَبْنَا لَهُ : به او ارزانی داشتیم -

أَخَاهُ : برادرش

۵۴. اُذْكَرْ : یاد کن - الْكِتَابِ : این کتاب -

صَادِقَ الْوَعْدِ : وفادار به وعده

۵۵. كَانَ يَأْمُرُ : امر می کرد - أَهْلَهُ :

خانواده اش - مَرْضِيًّا : مورد رضایت

۵۶. اُذْكَرْ : رک : ۵۴ - الْكِتَابِ : رک : ۵۴ -

صِدِّيقًا : کسی که به خاطر راستگویی

بسیار و تصدیق حقایق به مقام والایی

دست یافته است

۵۷. رَفَعْنَاهُ : او را ارتقا دادیم - مَكَانًا عَلِيًّا :

جایگاهی برجسته

۵۸. أَنْعَمَ : نعمت داده است - ذُرِّيَّةَ :

فرزندان، نسل - مِمَّنْ : من + مَن -

هَدَيْنَا : هدایت کرده ایم - اجْتَبَيْنَا :

برگزیده ایم - تُتْلَى : خوانده می شد -

خَرَوْا : به زمین افتادند - سُجَّدًا : سجده کنان - بُكِيًّا : گریه کنان

۵۹. خَلَفَ : جانشین شدند - خَلْفٌ : آیندگانی، فرزندان - أَضَاعُوا : ضایع کردند - اتَّبَعُوا : پیروی کردند - سَوْفَ

يَلْقَوْنَ : به زودی می بینند - غِيًّا : (کیفر) گمراهی

۶۰. تَابَ : توبه کند

۶۱. عِدْنٍ : جاودانه - بِالْغَيْبِ : در حالی که پنهان است - مَأْتِيًّا : آمدنی

۶۲. لَا يَسْمَعُونَ : نمی شنوند - لَغْوًا : یاوه ای - بُكْرَةً : صبحگاه - عَشِيًّا : شامگاه

۶۳. نُورِثُ : به ارث می دهیم - تَقِيًّا : تقوایی

۶۴. مَا نَنْزِلُ : (ما فرشتگان) نازل نمی شویم - لَهُ : او احاطه دارد - مَا بَيْنَ آيَدِنَا : وضعیت آینده ما - مَا خَلْفَنَا :

وضعیت گذشته ما - نَسِيًّا : فراموشکار

۶۵. **اصْطَرِ** : صبر کن - **تَعْلَمُ** : می‌شناسی - **لَهُ سَمِيًّا** : هم نامی با ویژگی‌های او
۶۶. **مَا مِثُّ** : بمیرم - **لَسَوْفَ أَخْرِجُ** : قطعاً (از خاک) بیرون آورده خواهم شد - **حَيًّا** : زنده
۶۷. **أَوَلَا يَذْكُرُ** : آیا به یاد نمی‌آورد؟ - **الْإِنْسَانُ** : این انسان (منکر) - **وَلَمْ يَكُ شَيْئًا** : در حالی که هیچ چیزی نبود
۶۸. **وَرَبِّكَ** : سوگند به پروردگارت - **لَنُحْشِرَنَّهُمْ** : حتماً آنان را برانگیخته و جمع می‌کنیم - **لَنُحْشِرَنَّهُمْ** : قطعاً آنان را حاضر می‌کنیم - **جِثِّيًّا** : در حالی که به زانو درآمده‌اند
۶۹. **لَنَنْزِعَنَّ** : یقیناً بیرون می‌کشیم - **شِيعَةٍ** : گروهی - **أَيُّهُمْ أَشَدُّ ... عِتِيًّا** : کدامشان سرکش‌تر (بوده‌اند)
۷۰. **أَعْلَمُ** : دانایتر - **أَوَّلَىٰ بِهَا صِلِيًّا** : سزاوارتر برای وارد شدن و سوختن در آن
۷۱. **إِنْ** : نیست - **وَارِدُهَا** : واردشونده‌آن -

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِۦ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنْسَانُ أَءِذَا مَاتَ لَسَوْفَ أَخْرَجَ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ هُمْ أَوَّلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تَتَلٰٓى عَلَيْهِمْ ءَايَتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ أَيُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَآحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَآثًا وَرِءْيَآ ﴿٧٤﴾ قُلْ مَن كَانَ فِي الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمٰنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَآوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَن هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ هَتَدُوا۟ هُدًى وَٱلْبَاقِيَتُ ٱلسَّٰلِحَتِ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

حَتْمًا : واجب - **مَقْضِيًّا** : مقرر

۷۲. **نُنَجِّي** : نجات می‌دهیم - **اتَّقُوا** : تقوا پیشه کرده‌اند - **نَذَرُ** : رها می‌کنیم - **جِثِّيًّا** : رک : ۶۸

۷۳. **تَتَلٰٓى** : خوانده می‌شود - **أَيُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ** : کدام یک از دو گروه - **خَيْرٌ مَّقَامًا** : (دارای) جایگاه بهتری - **آحْسَنُ نَدِيًّا** :

مجلس نیکوتری

۷۴. **كَمْ ... مِن قَرْنٍ** : چه بسیار مردمان هم عصر - **أَهْلَكْنَا** : هلاک کردیم - **هُم أَحْسَنُ أَثَآثًا وَرِءْيَآ** : اثاث و ظاهر

بهتری داشتند

۷۵. **ٱلضَّلٰلَةِ** : گمراهی - **فَلْيَمْدُدْ** : (فَ + لیمدد) پس باید خوب مهلت بدهد - **رَآوْا** : ببینند - **يُوعَدُونَ** : وعده داده

می‌شوند - **إِمَّا** : یا - **ٱلسَّاعَةَ** : قیامت - **هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا** : (دارای) جایگاه بدتر - **أَضْعَفُ جُنْدًا** : (دارای) لشکر ضعیف‌تر

۷۶. **يَزِيدُ** : می‌افزاید - **إِهْتَدَوْا** : هدایت یافته‌اند - **ٱلْبَاقِيَتُ ٱلسَّٰلِحَتِ** : اعمال صالح ماندگار - **خَيْرٌ ... ثَوَابًا** : (دارای)

پاداش بهتر - **خَيْرٌ مَّرَدًّا** : خوش عاقبت‌تر

۷۷. **أَفَرَأَيْتَ** : پس آیا دیدی؟ - **لَا وَتَيْتَ** :

قطعاً به من داده می شود - **وَلَكَا** : فرزند

۷۸. **أَطَّلَعَ** : آیا اطلاع یافته است؟ - **إِنْتَحَذَ** :

گرفته است

۷۹. **كَلَّا** : هرگز، چنین نیست - **نَمُدُّ ... مِنْ**

العَذَابِ : عذاب را پی در پی می فرستیم

۸۰. **نَرِثُهُ** : از او به ارث می بریم - **مَا يَقُولُ** :

آنچه (از مال و فرزند که از آن) سخن

می گفت - **يَأْتِينَا** : به نزد ما می آیند - **فَرَدَّا** :

تک و تنها

۸۱. **إِنْتَحَذُوا** : گرفتند - **عِزًّا** : عزت، اعتبار

۸۲. **كَلَّا** : رک : ۷۹

۸۳. **أَلَمْ تَرَ** : آیا ننگریستی؟ - **تُؤْذُهُمْ آزًا** : در

حالی که آنان را به شدت تحریک می کنند

۸۴. **لَا تَعْجَلْ** : عجله نکن - **عَلَيْهِمْ** : بر

(عذاب) آنان - **نَعُدُّ ... عَدًّا** : (اعمال و

نفس ها) را دقیقاً محاسبه می کنیم

۸۵. **نَحْشُرُ** : برانگیخته و جمع می کنیم - **إِلَى**

الرَّحْمَنِ وَفَدَّا : در حالی که با احترام بر

خدای رحمان وارد می شوند

۸۶. **نَسُوقُ** : سوق می دهیم - **وَرَدَّا** :

تشنه کام

۸۷. **لَا يَمْلِكُونَ** : مالک نیستند - **إِنْتَحَذَ** :

رک : ۷۸

۸۸. **إِنْتَحَذَ** : رک : ۷۸ - **وَلَكَا** : فرزندی

۸۹. **لَقَدْ جِئْتُمْ** : قطعاً انجام دادید - **شَيْئًا إِذَا** : کار بسیار زشتی

۹۰. **تَكَادُ** : نزدیک است - **يَتَفَطَّرُونَ** : پاره پاره شوند - **تَنْشَقُّ** : شکافته شود - **تَجْرُ** : (بر سطح زمین) فروریزند - **الْجِبَالُ** : کوه ها -

هَذَا : منهدم شده

۹۱. **أَنْ دَعَوْا** : (برای) اینکه قایل شدند - **وَلَكَا** : رک : ۸۸

۹۲. **مَا يَنْبَغِي** : سزاوار نیست - **أَنْ يَتَّخِذَ** : رک : ۸۸ - **وَلَكَا** : رک : ۸۸

۹۳. **إِنْ** : نیست - **إِنِّي الرَّحْمَنُ عَبْدًا** : مطیعانه نزد خدای رحمان می آید

۹۴. **لَقَدْ أَحْصَاهُمْ** : قطعاً آنها را برشمرده است - **عَدَّهُمْ عَدًّا** : رک : ۸۴

۹۵. **ءَاتِيهِ** : به نزد او می آیند - **فَرَدَّا** : رک : ۸۰

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَا وَتَيْتَ مَا لَا وَلَدًا
 ۷۷. أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمْ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۷۸. كَلَّا
 سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۷۹. وَنَرِثُهُ مَا
 يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۸۰. وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا
 لَهُمْ عِزًّا ۸۱. كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
 ضِدًّا ۸۲. أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤْزُهُمْ
 أَزًّا ۸۳. فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ۸۴. يَوْمَ
 نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدًّا ۸۵. وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ
 إِلَى جَهَنَّمَ وَرَدًّا ۸۶. لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ اتَّخَذَ عِنْدَ
 الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۸۷. وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۸۸. لَقَدْ
 جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا ۸۹. تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ
 الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۹۰. أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۹۱.
 وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۹۲. إِنْ كُنْ مِنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا عِندَ الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۹۳. لَقَدْ أَحْصَاهُمْ
 وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۹۴. وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ۹۵.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿١٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَّدَا ﴿١٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم
مِّن قَرْنٍ هَلْ يُحِصُّ مِنْهُمْ مِّنَ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿١٨﴾

سُورَةُ طه ﴿١٣٥﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾ إِلَّا تَذَكُّرَةً
لِّمَن يَخْشَى ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمُوتِ الْعُلَى ﴿٤﴾
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِن تَجْهَر بِالْقَوْلِ
فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى ﴿٨﴾ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾ إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ
لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ
أَوْ آجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَلْمُوسَى ﴿١١﴾
إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

استوی: احاطه و استقرار یافته است

عر الثرى: خاک، زمین

۷. إِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ: اگر بلند سخن بگویی. اخفی: مخفی تر

۹. آتاك: به تو رسیده است. حدیث: خبر، سرگذشت

۱۰. رآ: دید. أهله: خانواده اش. أمكثوا: اندکی مكث کنید. دیدم (احساس) کردم. آتیكم...:

بقبَس: برای شما شعله ای بیاورم. آجد: پیدا کنم. هدی: راهنمایی

۱۱. آتئها: نزد آن آمد. نودی: ندا داده شد

۱۲. اخلع: در بیاور. نعلیک: کفش هایت. بالواد: در سرزمین. طوی: نام دره ای در کنار کوه طور

۹۶. وُدًا: محبتی (در دل های دیگران)

۹۷. یسرنه: آن را آسان کردیم.

لسانك: زبان تو. لبشیر: تا مرده دهی.

تُنذِر: بیم دهی. قومًا لَّدَا: دشمنانی

سرسخت

۹۸. كم... من قرن: چه بسیار مردمان

یک عصر. اهلکنا: هلاک کردیم.

تحس: احساس می کنی. من احد: هیچ

کسی. تسمع: می شنوی. رکزًا:

کمترین سر و صدایی

سوره طه

۲. لتشقی: تا به رنج و زحمت افتی

۳. تذکره: (برای) تذکر و پند دادن

بخش: می ترسد

۴. تنزیلاً: (کتابی است) نازل شده.

ممن: من + من. السموات العلی:

آسمان های بسیار بلند

۵. العرش: تخت (پادشاهی جهان).

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَالْقَهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾ إِذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَبَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾ وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾

۱۳. **اخْتَرْتُكَ** : تو را (به پیامبری) برگزیده‌ام - **اسْتَمِعْ** : گوش کن - **یوحی** : وحی می‌شود

۱۴. **اقم** : برپا دار

۱۵. **السَّاعَةُ** : قیامت - **آتیة** : آمدنی - **أكاد أخفيها** : می‌خواهم (خبر) آن را مخفی کنم -

لتجزي : تا جزا داده شود - **بما تسعی** : به مقداری که تلاش می‌کند

۱۶. **لا یصدّتك** : تو را باز ندارد - **اتّبع** : پیروی کرده است - **هواه** : هوای نفس خود - **فتردی** : که هلاک می‌شوی

۱۷. **بیمینک** : در دست راست

۱۸. **أتوکّأ** : تکیه می‌کنم - **أهش** : (برای) ریختن برگ، به درختان) می‌زنم - **غنمی** :

گوسفندانم - **مآرب** : استفاده‌هایی - **أخری** : دیگر

۱۹. **ألّٰها** : آن را بیفکن

۲۰. **ألّٰها** : رک : ۱۹ - **إذا** : ناگهان - **هی حیة** : آن ماری شد - **تسعی** : (که) به سرعت می‌خزید

۲۱. **خُذها** : آن را بگیر - **لا تخف** : نترس - **سَعِيدُهَا** : آن را برمی‌گردانیم - **سیرتها الاولى** :

(به) صورت اولش

۲۲. **اضمم** : ببر، بچسبان - **جناحک** : پهلویت - **تخرج** : (تا) بیرون آید - **ببضاء** : سفید و

درخشان - **من غیر سوء** : بی آنکه عیب و مرضی داشته باشد - **أخری** : رک : ۱۸

۲۳. **لنریک** : تا به تو نشان دهیم - **آیتنا الکبری** : نشانه‌های بزرگ‌ترمان

۲۴. **طغی** : طغیان کرده است

۲۵. **اشرح** : گشاده کن - **صدری** : سینه‌ام

۲۶. **بسر** : آسان کن

۲۷. **احلل** : باز کن - **عقدة** : لُکنت - **لسانی** : زبانم

۲۸. **یفقهوا** : (تا) بفهمند

۲۹. **أهلی** : خانواده‌ام

۳۰. **أخی** : برادرم

۳۱. **أشدد** : تقویت کن - **آزری** : پشتم، نیرویم

۳۲. **أشركه** : او را شریک کن

۳۳. **کی نُسبّحک** : تا اینکه تسبیح تو را بگویم

۳۴. **نذکرک** : تو را یاد کنیم

۳۶. **قد اوتیت** : یقیناً به تو داده شد - **سؤلک** : خواسته‌ات

۳۷. **لقد منّنا** : البته منت نهاده‌ایم - **مرّة** : یک بار - **أخری** : رک : ۱۸

۳۸. **أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمَمِكَ مَا يُوحَىٰ ۚ** **أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ**

بايد الهام می شد

۳۹. **أَنِ اقْذِفِيهِ** : که او را قرار بده - **التَّابُوتُ** :

صندوق - **الْيَمِّ** : دریا (رود نیل) - **فَلْيُلْقِهِ** : (فَ +

لْيُلْقِهِ) پس بايد آن را بیفکند - **يَأْخُذُهُ** :

(تا) او را بگیرد - **عَدُوٌّ لِّي** : دشمن من -

الْقَيْثُ : افکندم - **مَحَبَّةً** : محبوبيتی (در

دل ها) - **لِيُصْنَعَ** : تا تربیت و ساخته شوی -

عَلَىٰ عَيْنِي : زیر نظر خودم

۴۰. **تَمْشَى** : (به دنبال تو) می رفت - **أُخْتُكَ** :

خواهرت - **فَتَقُولُ** : و می گفت - **أَذْكَمُ** :

شما را راهنمایی کنم - **يَكْفُلُهُ** : او را

سرپرستی کند - **رَجَعْنَاكَ** : تو را برگردانیدم -

كَيْ تَقَرَّ : تا اینکه روشن شود - **عَيْنُهَا** :

چشمش - **لَا تَحْزَنَ** : اندوهگین نباشد -

نَجَّيْنَاكَ : تو را نجات دادیم - **فَتَتَّك** : تو را

بارها آزمودیم - **لَيْشَتَ** : ماندی - **سِنِينَ** :

سال هایی - **فِي** : در میان - **عَلَىٰ قَدَرٍ** : بر طبق

تقدیر، با کمالات

۴۱. **اصْطَفَيْنَاكَ** : تو را مخصوص کردم

۴۲. **أَخَوَكَ** : برادرت - **لَا تَنْيَا** : سستی نکنید -

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمَمِكَ مَا يُوحَىٰ ۚ **أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ**
فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ ۚ
وَالْقَيْثُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ۚ **إِذْ تَمْشَىٰ**
أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۚ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمَمِكَ كَيْ
تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَكَلَّمْتُ نَفْسًا فَجَجَيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ
فُتُونًا فَلَمِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْسِي
ۚ **وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ۚ** **إِذْ هَبَّ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي**
وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ۚ **إِذْ هَبَّا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۚ** **فَقُولَا لَهُ**
قَوْلًا لَّيْنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۚ **قَالَا رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ**
يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ۚ **قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ**
وَأَرَىٰ ۚ **فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي**
إِسْرَءِيلَ وَلَا تَعْذِيبُهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ
اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ۚ **إِنَّا قَدْ أَوَحَىٰ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ**
وَتَوَلَّىٰ ۚ **قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَمْسِي ۚ** **قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ**
كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ۚ **قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۚ**

ذِكْرِي : دعوت من

۴۳. **طَغَىٰ** : طغیان کرده است

۴۴. **قَوْلَا** : (شما دو نفر) بگوئید - **لَيْنًا** : نرم - **يَتَذَكَّرُ** : متذکر شود (پند گیرد) - **يَخْشَىٰ** : بترسد

۴۵. **نَخَافُ** : می ترسیم - **أَنْ يَفْرُطَ** : که عجله کند - **عَلَيْنَا** : بر (مجازات) ما - **أَنْ يَطْغَىٰ** : رک : ۴۳

۴۶. **لَا تَخَافَا** : نترسید - **أَسْعُ** : می شنوم - **أَرَىٰ** : می بینم

۴۷. **فَأْتِيَاهُ** : پس به نزد او بیاوید - **قَوْلَا** : رک : ۴۴ - **أَرْسِلْ** : بفرست - **لَا تَعْذِيبُهُمْ** : عذابشان نده - **قَدْ جِئْنَاكَ بِ...** : حتماً برای

تو ... را آورده ایم - **اتَّبِعْ** : پیروی کند

۴۸. **قَدْ أَوَحَىٰ** : وحی شده است - **تَوَلَّىٰ** : روی برگرداند

۵۰. **أَعْطَىٰ** : عطا کرده است - **خَلَقَهُ** : نعمت وجودش - **هَدَىٰ** : هدایت (تکوینی) کرده است

۵۱. **بِالْ** : تکلیف - **الْقُرُونِ** : مردمان اعصار - **الاولیٰ** : گذشته

۵۲. لَا يَصْلُ : (چیزی) از دستش در نمی‌رود - لَا يَنْسَى : فراموش نمی‌کند

۵۳. مَهْدًا : گهواره - سَلَكَ : ایجاد کرد - سُبُلًا : راه‌هایی - أَخْرَجْنَا : بیرون آوردیم - أَزْوَاجًا : انواعی، زوج‌هایی - ثَبَاتٍ : گیاهان - شَقَى : رنگارنگ، گوناگون

۵۴. كَلُوا : بخورید - ارْعَوْا : بچرانید - أَنْعَمَكُمْ : چهارپایانتان - أُولَى الثَّهَى : خردمندان

۵۵. نُعِيدُكُمْ : شما را برمی‌گردانیم - نُخْرِجُكُمْ : شما را بیرون می‌آوریم - تَارَةً : یک بار - أُخْرَى : دیگر

۵۶. آيَتُهُ : به او (فرعون) نشان دادیم - آيٍ : سرپیچی کرد

۵۷. لِنُخْرِجَنَّا : تا ما را بیرون کنی

۵۸. لَنَأْتِيَنَّكَ بِ... : قطعاً (ما هم) برای تو می‌آوریم - لَا نُخْلِفُهُ : خلف آن (وعده) نکنیم - مَكَانًا سُوءٍ : جایی هموار

۵۹. يَوْمَ الزَّيْنَةِ : روز جشن - أَنْ يُحْشَرَ : (روزی) که جمع شوند - ضَعَى : در نیمروز

۶۰. تَوَلَّى : برگشت - كَيْدَمَ : حيله و نیرنگش - آتَى : آمد

۶۱. وَيَلِكُمْ : وای بر شما - لَا تَفْتَرُوا... كَذِبًا : دروغ نبنديد - فَيُسْحِتْكُمْ : که در نتیجه شما را ریشه کن کند - قَدْ خَابَ : البته ناکام شد

۶۲. تَنَازَعُوا : با یکدیگر اختلاف و ستیز کردند - أَسْرَوْا : پنهان کردند - التَّجْوَى : سخن در گوشه (شان)

۶۳. يُرِيدَانِ : می‌خواهند - أَنْ يُخْرِجَاكُمْ : رک : ۵۷ - يَذْهَبَا بِ... : ... را (از بین) ببرند - طَرِيقَتُكُمُ الْمُثَلَّى : آیین نمونه شما

۶۴. أَجْمِعُوا : همگی جمع کنید - كَيْدُكُمْ : رک : ۶۰ - اِنتُوا : بیاييد - صَفًّا : در یک صف - قَدْ أَفْلَحَ : قطعاً رستگار شده است - الْيَوْمَ : امروز - اِسْتَعْلَى : برتری یابد

۶۵. **إِنَّمَا أَنْ تُلْقِيَ** : یا تو می افکنی

۶۶. **أَلْقُوا** : شما بیفکنید - **إِذَا** : ناگهان -

حِبَالُهُمْ : ریسمان هایشان - **عَصِيَّتُمْ** :

چوب دستی هایشان (به گونه ای شد که) -

يُخَيِّلُ إِلَيْهِ : او خیال می کرد - **تَسْعَى** : به

سرعت می خزند

۶۷. **أَوْجَسَ** : احساس کرد - **خَيْفَةً** :

ترس خفیفی

۶۸. **لَا تَخَفْ** : نترس - **الْأَعْلَى** : برتر

۶۹. **أَلْقَى** : رک : ۶۶ - **يَمِينِكَ** : دست

راست - **تَلَقَّفَ** : (تا) به سرعت ببلعد -

صَنَعُوا : ساخته اند - **إِنَّمَا** : این + ما -

كَيْدٌ : حيله، نیرنگ - **وَلَا يَفْلُحُ** : به

مطلوب خود نمی رسد، رستگار نمی شود -

حَيْثُ : هر جا - **أَتَى** : برود

۷۰. **أَلْقَى ... سَجْدًا** : به سجده افتادند -

السَّحَرَةُ : ساحران، جادوگران

۷۱. **ءَامَنْتُمْ لَهُ** : آیا او را تصدیق کردید؟ -

أَنْ ءَاذَنْ : اینکه اجازه بدهم - **عَلَّامُكُمْ** :

به شما آموخته است - **لَا قَطْعَنَ** : قطعاً

قطع می کنم - **أَرْجُلَكُمْ** : پاهایتان - **مِنْ خِلَافٍ** : برخلاف (جهت) همدیگر - **لَأَصْلَبَنَّكُمْ** : قطعاً شما را به دار

می آویزم - **جُدُوعٍ** : تنه های - **النَّخْلِ** : درختان خرما - **تَتَعَلَّمَنَّ** : قطعاً می فهمید - **أَيْنَا** : کدام یک از ما - **أَبْقَى** : پابنده تر

۷۲. **لَنْ نُؤْثِرَكَ** : هرگز تو را ترجیح نمی دهیم - **فَطَرْنَا** : ما را پدید آورده است - **إِقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ** : هر حکمی

می خواهی بکن - **هَذِهِ** : (در) این

۷۳. **لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايِنَا** : تا خطاهايمان را ببخشايد - **أَكْرَهْتَنَا** : ما را مجبور کردی - **خَيْرٌ** : بهتر - **أَبْقَى** : رک : ۷۱

۷۴. **يَأْتِ رَبِّي** : نزد پروردگارش بيايد - **لَا يَمُوتُ** : نه می ميرد - **لَا يَحْيَى** : نه زندگی می کند

۷۵. **يَأْتِيهِ** : رک : ۷۴ - **الدَّرَجَتِ الْعُلَى** : مقامات بسيار بلند

۷۶. **عَدْنٍ** : جاودانه - **الْأَنْهَارِ** : نهرها - **تَرَكِّي** : پاکيزه شود

۷۷. لَقَدْ أَوْحَيْنَا : البته وحی کردیم - آن
آسِرِ ... : که ... را شبانه ببر - اِضْرِب :

درست کن - البحرِ : دریا - یَسَّ : خشک -
لَا تَخَفْ : که نه بترسی - دَرَكَا : (از) رسیدن
(فرعونیان) - لَا تَخْشَى : نه (از غرق شدن)
بیمناک باشی

۷۸. اتَّبَعَهُمْ : آنان را دنبال کرد - بِجُنُودِهِ :
با لشکریانش - عَشِيْمٌ : آنان را فراگرفت -
مِنَ الیَمِّ : از (امواج) دریا - ما عَشِيْمُهُمْ : آنچه
باید فرامی گرفتشان

۷۹. اَصْلُ : گمراه کرد - ما هَدَى : هدایت
نکرد

۸۰. قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ : قطعاً شما را نجات دادیم -
عَدُوْكُمْ : دشمنان - وَعَدْنَكُمْ : با شما
وعده کردیم - جَانِبِ الطُّورِ الْاَيْمَنِ : سمت
راست کوه (طور) - نَزَّلْنَا : نازل کردیم -
الْمَنِّ : نوعی خوراکی شیرین - السَّلْوَى :
نوعی پرند

۸۱. کُلُوا : بخورید - طَيِّبَتِ : چیزهای
پاکیزه‌ای - ما رَزَقْنَكُمْ : که به شما روزی
داده‌ایم - لَا تَطْعُوا : زیاده روی نکنید -

فَيَجِلَّ : که در نتیجه واجب شود - قَدْ هَوَى : قطعاً به ورطه هلاکت افتاده است

۸۲. عَفَاْرٌ : بسیار آمرزنده - تاب : توبه کند - اهْتَدَى : (در همه اعمال) راه هدایت پیش گیرد

۸۳. مَا اَعْجَلَكْ : چه چیز تو را به پیشی گرفتن واداشت؟

۸۴. هُمْ اَوْلَاءِ : آنان، همیان هستند - عَلٰی اَثَرِی : که پشت سر من اند - عَجِلْتُ : عجله کردم - لِتَرْضٰی : تا خشنود شوی

۸۵. قَدْ فَتَنَّا : آزمودیم - اَصْلَهُمْ : آنان را گمراه کرد

۸۶. غَضِبَانَ : خشمگین - اَسِفًا : متأسف - یَقُومُ : ای قوم من! - اَلَمْ یَعِدْكُمْ : مگر به شما وعده نداد؟ - اَفْطَالَ : پس آیا طولانی

شد؟ - الْعَهْدُ : مدت (جدایی من) - اَرَدْتُمْ : خواستید - اَنْ یَّجِلَّ : رک : ۸۱ - اَخْلَفْتُمْ مَوْعِدِی : با من خلف وعده کردید

۸۷. مَا اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ : رک : ۸۶ - بِمَلِكِنَا : به اختیار خود - حُمِلْنَا : بر دوش ما بار شده بود - اَوْزَارًا : بارهایی - الْقَوْمِ : قوم
(فرعون) - قَدْ فَنَّا : آنها را در (کوره آتش) افکندیم - اَلْقٰی : افکند

۸۸. أَخْرَجَ : بیرون آورد - عَجَلًا :

گوساله ای - جَسَدًا : بی جان - خَوَارُ :

صدای گوساله - فَتَنِي : که (موسی آن

را) فراموش کرده است

۸۹. أَفَلَا يَرَوْنَ : پس آیا نمی دیدند - أَلَا

يَرْجِعُ... قَوْلًا : که هیچ پاسخی نمی دهد.

لَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا : اختیار ضرر و

سود شما را ندارد

۹۰. يَقُومُ : ای قوم من! - فِتْنَتُمْ : آزموده

شدید - إِنِّي عَوْنِي : مرا پیروی کنید -

أَطِيعُوا : اطاعت کنید

۹۱. لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَكِيفِينَ : هرگز دست

از (پرستش) آن برنداریم

۹۲. صَلَّوْا : گمراه شده اند

۹۳. أَلَا تَتَّبِعِينَ : که از من پیروی نکنی -

أَفْعَصَيْتَ : پس آیا نافرمانی کردی؟

۹۴. يَبْتَئِمُ : ای پسر مادرم! - لَا تَأْخُذْ

بِ... : ... را نگیر - لِحَيْتِي : ریشم - رَأْسِي :

سرم - خَشِيتُ : ترسیدم - فَرَّقْتُ :

جدایی انداختی - لَمْ تَرْقُبْ : رعایت

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَاللَّهُ مُوسَىٰ فَتَنِي ۖ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۖ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ
قَبْلُ يَقُومِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُوا أَمْرِي ۖ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَكِيفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَىٰ ۖ قَالَ يَلَهُرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۖ
أَلَا تَتَّبِعُنِي أَنفَعَصَيْتَ أَمْرِي ۖ قَالَ يَبْتَئِمُ لَا تَأْخُذْ بِلِحَيْتِي
وَلَا يَرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ۖ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسَامِرِيُّ ۖ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ۖ قَالَ
فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ۖ إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ۖ

نکردی - قَوْلِي : سفارشم

۹۵. فَمَا خَطْبُكَ : این چه کاری بود کردی؟

۹۶. بَصُرْتُ : پی بردم - بِمَا : به نکاتی (درباره آمادگی مردم برای بت پرستی) - لَمْ يَبْصُرُوا : (که دیگران پی نبردند) -

قَبَضْتُ قَبْضَةً : مقدار کمی گرفته بودم - أَثَرُ الرَّسُولِ : اثر (تعلیمات) موسی - نَبَذْتُهَا : آن را رها کردم - سَوَّلَتْ :

آراست

۹۷. لَكَ : برای تو (مقرر شده است) - لَا مِسَاسَ : به من دست نزند - لَنْ تُخْلَفَهُ : با تو خلف آن (موعد) نمی شود -

ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا : پیوسته بر (پرستش) آن پایدار بودی - لَنُحَرِّقَنَّهُ : قطعاً آن را می سوزانیم - لَنَنْسِفَنَّهُ : قطعاً

(خاکستر) آن را به کلی می پراکنیم - الْيَمِّ : دریا

۹۸. وَسِعَ... عِلْمًا : علم (او) ... را فراگرفته است

۹۹. **نَقُصُّ** : نقل می کنیم - **أَنْبَاءٌ** : اخبار، داستان ها - **قَدْ سَبَقَ** : گذشته است - **قَدْ ءَاتَيْنَاكَ** : یقیناً به تو داده ایم - **لَدُنَّا** : نزد خودمان

۱۰۰. **أَعْرَضَ** : روی گرداند - **يَحْمِلُ** : به دوش می کشد - **وَزَرًا** : بار سنگینی (از گناه) ۱۰۱. **سَاءَ... حِمْلًا** : بدباری است

۱۰۲. **يُنْفَخُ** : دمیده می شود - **الصُّورُ** : شیپور (برپایی قیامت) - **نَحْشُرُ** : برانگیخته و جمع می کنیم - **زُرْقًا** : با چشمان کور

۱۰۳. **يَتَخَفَتُونَ** : به آهستگی به هم می گویند - **إِنْ لَيْتُمْ** : درنگ نکردید - **عَشْرًا** : ده (روز)

۱۰۴. **أَعْلَمُ** : داناتر - **أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً** : درست نظرترین آنها - **إِنْ لَيْتُمْ** : رک : ۱۰۳

۱۰۵. **يَسْأَلُونَكَ** : از تو می پرسند - **الْحِبَالُ** : کوه ها - **يَنْسِفُهَا... نَسْفًا** : آنها را به کلی (متلاشی و) پراکنده می کند

۱۰۶. **يَذَرُهَا** : (جای) آنها را رها می کند - **قَاعًا** : (به صورت) دشتی - **صَفْصَفًا** : صاف و هموار

۱۰۷. **لَا تَرَى** : نمی بینی - **عَوَجًا** : پستی - **أَمْتًا** : بلندی

۱۰۸. **يَتَّبِعُونَ** : پیروی می کنند - **الدَّاعِيَ** : دعوت کننده - **لَا عَوَجَ لَهُ** : (هیچ) انحرافی از دعوت او نیست - **خَشَعَتِ** : پایین می آید - **لِلرَّحْمَنِ** : برای (خضوع در برابر) خدای رحمان - **لَا تَسْمَعُ** : نمی شنوی - **هَمْسًا** : صدایی آهسته

۱۰۹. **لَا تَنْفَعُ** : سود نمی رساند - **مَنْ** : (شفاعت) کسی که - **أَذِنَ لَهُ** : به او اجازه دهد - **رَضِيَ لَهُ قَوْلًا** : سخنش را بپسندد

۱۱۰. **مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ** : آینده شان - **مَا خَلَفَهُمْ** : گذشته شان - **لَا يُحِيطُونَ... عِلْمًا** : دانش آنها احاطه ندارد

۱۱۱. **عَنَتِ** : خوار و فروتن است - **الْوُجُوهُ** : چهره ها - **الْقَيُومِ** : پاینده و برپادارنده - **قَدْ خَابَ** : ناکام شده است - **حَمَلٌ ظُلُمًا** : بار ظلمی را به دوش کشد

۱۱۲. **لَا يَخَافُ** : نمی ترسد - **هَضْمًا** : کاسته شدن (حق)

۱۱۳. **صَرَفْنَا** : به شکل های گوناگون بیان کردیم - **مِنَ الْوَعِيدِ** : (انواعی) از هشدارها - **يَتَّقُونَ** : تقوا پیشه کنند - **يُحَدِّثُ** : پدید آورد - **ذِكْرًا** : تذکری (پندی)

۱۱۴. **تَعْلَى** : برتر است - **الْمَلِك** : فرمانروا، مالک مطلق - **لَا تَعْجَلْ** : عجله نکن - **بِالْقُرْآنِ** : در (خواندن) قرآن - **أَنْ يُقْضَى** : اینکه تمام شود - **زِدْنِي عِلْمًا** : بر دانش من بیفز - **لَقَدْ عَهِدْنَا** : مسلماً امر کردیم - **نَسِیَ** : فراموش کرد - **لَمْ نَجِدْ** : نیافتیم - **عَرَمًا** : تصمیمی محکم - **آبَى** : سرپیچی کرد - **۱۱۶. عَدُوٌّ** : دشمن - **لَا يُخْرِجَنَّكُمَا** : شما را بیرون نکند - **فَتَشْقَى** : که به رنج و زحمت می‌افتی - **۱۱۸. لَكَ** : برای تو (مقرر است) - **أَلَّا تَجُوعَ** : که گرسنه نمی‌شوی - **لَا تَعْرِی** : عریان نمی‌شوی - **۱۱۹. لَا تَنْظُمُوا** : تشنه نمی‌شوی - **لَا تَنْصَحِي** : حرارت آفتاب آزارت نمی‌دهد - **۱۲۰. وَسْوَءٌ** : وسوسه کرد - **أَذْلَكَ** : تو را راهنمایی کنم - **شَجَرَةِ الْخُلْدِ** : درخت جاودانگی - **مُلْكٍ** : حکومتی - **لَا يَبْلَى** :

فَتَعْلَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ نُجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَسْأَدُمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرِی ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١١٩﴾ فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَسْأَدُمُ هَلْ أَذْلَكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى ﴿١٢٠﴾ فَكَلا مِنْهَا فَبَدَّتْ لَهُمَا سَوَاءُ تُهْمَا وَطَفِيقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فِيمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنْ هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

(که) زوال نپذیرد

۱۲۱. **أَكَلَا** : خوردند - **فَبَدَّتْ** : آشکار شد - **سَوَاءُ تُهْمَا** : عورت‌هایشان - **طَفِيقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا** : شروع به پوشاندن خود کردند - **وَرَقٍ** : برگ‌ها - **عَصَى** : نافرمانی کرد - **غَوَى** : ناکام شد - **۱۲۲. اجْتَبَاهُ** : او را برگزید - **تَابَ عَلَيْهِ** : بر او (با رحمت و نعمت) برگشت - **هَدَى** : (او را) هدایت کرد - **۱۲۳. اهْبِطَا** : فرو شوید - **بَعْضُكُمْ** : (در حالیکه) بعضی از شما - **عَدُوٌّ** : دشمن - **إِمَّا** : اگر - **يَأْتِيَنَّكُمْ** : نزدتان آمد - **اتَّبَعَ** : پیروی کند - **هُدَايَ** : هدایت من - **لَا يَضِلُّ** : گمراه نمی‌شود - **لَا يَشْقَى** : بدبخت نمی‌شود - **۱۲۴. أَعْرَضَ** : روی گرداند - **مَعِيشَةً** : زندگی - **ضَنْكًا** : تنگ (سخت) - **نَحْشُرُهُ** : او را محشور می‌کنیم - **أَعْمَى** : کور - **۱۲۵. لِمَ** : برای چه؟ - **حَشَرْتَنِي** : رک : ۱۲۴ - **أَعْمَى** : رک : ۱۲۴

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا كَذَلِكَ الْيَوْمَ تَنْسَى ﴿١٢٦﴾
وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّأُولِي النَّهْلِ ﴿١٢٨﴾
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَاجِلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾
فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾
وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ
نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ
أَوْ لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ مَا فِي الصُّحُفِ الْاُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ
بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبَّصُوا
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

۱۲۶. أَتَتْكَ : برایت آمد - نَسِيَتْهَا : آنها را فراموش کردی - الْيَوْمَ : امروز - تَنْسَى : فراموش می شوی

۱۲۷. نَجْزِي : کیفر می دهیم - أَسْرَفَ : از حد تجاوز کند - أَبْقَى : پاینده تر

۱۲۸. أَفَلَمْ يَهْدِ : پس آیا (راه ایمان را) روشن نکرده است؟ - كَمْ أَهْلَكْنَا ... مِنْ الْقُرُونِ : اینکه بسیاری از مردم اعصار را هلاک کرده ایم - يَمْشُونَ : در حالی که راه می روند - أُولَى النَّهْلِ : خردمندان

۱۲۹. لَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ : اگر سخن سابق نبود - لَكَانَ لِزَامًا : قطعاً (عذاب) لازم می شد - وَاجِلٌ مُسَمًّى : و (اگر نبود) مهلت معین

۱۳۰. سَبِّح : تسبیح کن - مِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ : برخی از ساعات شب - أَطْرَافَ النَّهَارِ : دو طرف روز - تَرْضَى : خشنود شوی
۱۳۱. لَا تَمُدَّنَّ : هرگز چشم ندوز - مَتَّعْنَا : برخوردار کرده ایم - أَزْوَاجًا : گروه هایی -

زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا : که تجمل زندگی دنیاست - لِنَفْتِنَهُمْ : تا آنان را بیازماییم - خَيْرٌ : بهتر - أَبْقَى : رک : ۱۲۷

۱۳۲. وَأْمُرْ : و امر کن - أَهْلَكَ : خانواده ات - اصْطَبِرْ : مداومت کن - لَنَسْأَلُكَ : از تو درخواست نمی کنیم - نَرْزُقُكَ : روزی تو را می دهیم

۱۳۳. لَوْلَا يَأْتِينَا بِ... : چرا ... را برای ما نمی آورد؟ - أَوْ لَمْ تَأْتِهِمْ : آیا برایشان (در این قرآن) نیامده است؟ - بَيِّنَةٌ : بیان روشنی - مَا فِي الصُّحُفِ الْاُولَى : که در کتب آسمانی گذشته، است

۱۳۴. أَهْلَكْنَاهُمْ : هلاکشان کرده بودیم - لَوْلَا أَرْسَلْتَ : چرا نفرستادی؟ - نَتَّبِعَ : تا پیروی کنیم - أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى : اینکه خوار و رسوا شویم

۱۳۵. كُلُّ مُتَرَبِّصٍ : همه منتظریم - أَصْحَابُ : اهل - الصِّرَاطِ : راه - السَّوِيِّ : راست - اهْتَدَى : هدایت یافته است

سورة انبياء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ
 وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ
 ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَاءَ وَأَنْتُمْ
 تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلْ
 افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ
 ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
 ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ
 الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
 لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ
 الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
 لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

۱. اِقْتَرَبَ : خیلی نزدیک شده است .

هُمْ ... مُّعْرِضُونَ : آنان روی گردان اند

۲. مَا يَأْتِيهِمْ : برای آنان نمی آید . - مِنْ

ذِكْرٍ ... مُحَدَّثٍ : هیچ تذکر (پند) تازه ای .

اسْتَمَعُوهُ : به آن گوش می کنند .

يَلْعَبُونَ : بازی می کنند

۳. لَاهِيَةً : در حالی که سرگرم است .

أَسْرُوا : پنهان کردند . النَّجْوَى : سخن

درگوشی (شان) . أَفْتَاتُونَ : پس آیا قبول

می کنید؟ . وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ : در حالی که

می دانید

۴. الْقَوْلَ : هر سخنی . السَّمِيعُ :

همیشه شنوا

۵. أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ : خواب های پریشان

(است) . افْتَرَاهُ : (خودش) آن را ساخته

و پرداخته است . فَلْيَأْتِنَا بِ... : (فَ + لِيَأْتِنَا)

پس باید برایمان ... را بیاورد . أُرْسِلَ : فرستاده شده بودند

عَرْقَرِيَّةٍ : (اهل) هیچ شهری . أَهْلَكْنَاهَا : که هلاکشان کردیم

۷. رِجَالًا : مردانی . نُوحِي : وحی می کردیم . اسْأَلُوا : بپرسید . أَهْلَ الذِّكْرِ : اهل کتاب های آسمانی

۸. لَا يَأْكُلُونَ : نخورند

۹. صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ : وعده خود به آنان را محقق کردیم . أَنْجَيْنَاهُمْ : آنان را نجات دادیم . نَشَاءُ : خواستیم .

أَهْلَكْنَا : رک : ۶ . الْمُسْرِفِينَ : متجاوزان

۱۰. ذِكْرُكُمْ : تذکر (پند) شما

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تُسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ
 دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِلْعَيْنِ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَوًا
 لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنَّ كُنَّا لَفَاعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
 الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
 ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ
 ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلُ اللَّهِ إِلا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ
 الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ
 وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

۱۱. کَم ... مِنْ قَرْيَةٍ : چه بسیار شهرها -

قَصَمْنَا : درهم شکستیم - **أَنْشَأْنَا** : پدید

آوردیم - قَوْمًا آخَرِينَ : قومی دیگر

۱۲. أَحَسُّوا : احساس کردند - **بَأْسَنَا** : عذاب

ما - **إِذَا** : یکباره - **يَرْكُضُونَ** : پا به فرار
گذاشتند

۱۳. لَا تَرْكُضُوا : فرار نکنید - **ارْجِعُوا** :

بازگردید - **مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ** : نعمت‌هایی که در

آنها غرق بودید - **تُسْأَلُونَ** : مورد سؤال قرار
گیرید

۱۴. **يُوَيْلَنَا** : ای وای بر ما

۱۵. ما زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ : گفتارشان

پیوسته همین بود - **حَصِيدًا** : کشت درو

شده - **خَامِدِينَ** : مردگان خاموش

۱۶. **لِلْعَيْنِ** : که بازی کرده باشیم

۱۷. **أَرَدْنَا** : می‌خواستیم - **أَنْ نَتَّخِذَ** : که

بگیریم - **لَهُوا** : سرگرمی - **مِنْ لَدُنَّا** : از طرف

خودمان

۱۸. **نَقْذِفُ** : می‌کوبیم - **يَدْمَغُهُ** : مغزش را می‌شکافد - **إِذَا** : رک : ۱۲ - **زَاهِقٌ** : نابود شده - **لَكُمْ الْوَيْلُ** : وای بر شما - **مِمَّا** : من

+ ما - **تَصِفُونَ** : وصف می‌کنید

۱۹. **لَا يَسْتَكْبِرُونَ** : تکبر نمی‌ورزند - **لَا يَسْتَحْسِرُونَ** : خسته و درمانده نمی‌شوند

۲۰. **يُسَبِّحُونَ** : (خدا را) از بدی منزّه می‌دانند - **لَا يَفْتُرُونَ** : در حالی که سست نمی‌شوند

۲۱. **أَمْ اتَّخَذُوا** : آیا گرفته‌اند؟ - **إِلَهَةً** : معبودهایی - **هُمْ يُنْشِرُونَ** : (که) آنان (مردگان را) برمی‌انگیزانند

۲۲. **إِلَهَةً** : رک : ۲۱ - **سُبْحَنَ** : منزّه است - **الْعَرْشِ** : تخت (پادشاهی جهان) - **عَمَّا** : عن + ما - **يَصِفُونَ** : رک : ۱۸

۲۳. **لَا يُسْأَلُ** : (خداوند) بازخواست نمی‌شود - **عَمَّا** : رک : ۲۲

۲۴. **أَمْ اتَّخَذُوا** : رک : ۲۱ - **إِلَهَةً** : رک : ۲۱ - **هَاتُوا** : بیاورید - **ذِكْرُ** : یادآوری (پند) - **هُمْ مُعْرِضُونَ** : آنان روی گردان‌اند

- ۲۵- **نوحی** : وحی می کردیم
- ۲۶- **اِتَّخَذَ** : گرفته است - **وَلَدًا** : فرزندی (از ملائکه) - **سُبْحَنَهُ** : او منزّه است - **عِبَادُ مُكْرَمُونَ** : بندگان گرامی (هستند)
- ۲۷- **لَا يَسْقُونَهُ** : بر او پیشی نمی گیرند - **بِالْقَوْلِ** : در سخن گفتن
- ۲۸- **مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ** : آینده شان - **ما خَلَفَهُمْ** : گذشته شان - **لَا يَشْفَعُونَ** : شفاعت نمی کنند - **ارْتَضَى** : (خدا) بیسندد - **هُمْ ... مُشْفِقُونَ** : آنان بیمناکند - **خَشِيَّتِهِ** : ترس (عذاب) او
- ۲۹- **يَقُلُ** : بگوید - **ذَلِكَ** : آن (گوینده را) - **نَجْزِيهِ** : کیفرش می دهیم
- ۳۰- **أَوَلَمْ يَرَوْا** : و آیا ننگریستند؟ - **رَتَقًا** : به هم پیوسته - **فَفَتَقْنَاهُمَا** : آن دو را از هم

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوْحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِבَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

جدا کردیم - **جَعَلْنَا** : پدید آوردیم

- ۳۱- **رَوَاسِيَ** : کوههایی استوار - **أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ** : تا مبدا آنان را بلرزاند - **فِجَاجًا** : درههایی وسیع - **سُبُلًا** : (به عنوان) راههایی - **يَهْتَدُونَ** : هدایت یابند
- ۳۲- **هُمْ ... مُعْرِضُونَ** : آنان روی گردانند
- ۳۳- **فَلَكٍ** : مداری - **يَسْبَحُونَ** : شناورند
- ۳۴- **الْخُلْدَ** : جاودانگی - **أَفَإِنْ مِتَّ** : پس آیا اگر تو بمیری
- ۳۵- **ذَائِقَةُ** : چشنده - **الْمَوْتِ** : مرگ - **نَبْلُوكُمْ ... فِتْنَةً** : شما را به سختی می آزماییم - **تُرْجَعُونَ** : بازگردانده می شوید

وَإِذَا رَأَوْاكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
 أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ
 هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَجَلٍ سَأَرِيكُمْ
 ءَايَتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ
 لَا يَكْفُونُ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ
 وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ
 فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ اسْتَهْزَى
 بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
 يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَكْلَأُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنْ
 الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ
 هُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
 أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ
 وَءَابَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا
 نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

۳۶. رَأَاكَ : تو را ببینند - إِنْ يَتَّخِذُونَكَ

إِلَّا هُزُوًا : فقط مسخرهات می کنند -

يَذْكُرُ : (به بدی) یاد می کند

۳۷. عَجَلٍ : عجله - سَأَرِيكُمْ : به زودی

به شما نشان می دهم - لَا تَسْتَعْجِلُونِ :

برای (عذاب) من تعجیل نکنید

۳۸. مَتَى : کی؟

۳۹. لَوْ : اگر ... (برای عذاب تعجیل

نمی کردند) - لَا يَكْفُونُ : نمی توانند دور

کنند - وُجُوهِهِمْ : مقابلشان - ظُهُورِهِمْ :

پشتشان - لَا هُمْ يُنْصَرُونَ : آنان یاری

نمی شوند

۴۰. تَأْتِيهِمْ : به سراغ آنان می آید - بَغْتَةً :

به طور ناگهانی - تَبْهَتُهُمْ : مبهوتشان

می کند - لَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا : نمی توانند

آن را برگردانند - لَا هُمْ يُنْظَرُونَ : به آنان

مهلت داده نمی شود

۴۱. لَقَدْ اسْتَهْزَى بِ... : قطعاً مسخره

شدند - حَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ : گریبان مسخره کنندگان را گرفت - مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ : (عاقبت)

مسخره کردندشان

۴۲. يَكْلَأُكُمْ : شما را حفظ می کند - بِاللَّيْلِ : در شب - مِنَ الرَّحْمَنِ : از (قهر) خدای رحمان - هُمْ ... مُعْرِضُونَ : آنان

روی گردانند

۴۳. ءَالِهَةٌ ... مِنْ دُونِنَا : معبودهایی غیر از ما - تَمْنَعُهُمْ : آنان را (از ما) محافظت می کند - لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ :

نمی توانند یاری کنند - لَا هُمْ ... يُصْحَبُونَ : آنان پناه و یاری داده نمی شوند

۴۴. مَتَّعْنَا : بهره مند کردیم - هَؤُلَاءِ : اینان - طَالَ عَلَيْهِمْ : (با دادن نعمت) بر آنان طولانی شد - أَفَلَا يَرَوْنَ : پس آیا

نمی بینند؟ - نَأْتِي الْأَرْضَ : به کار زمین می پردازیم - نَنْقُصُهَا : در حالی که کم می کنیم - أَطْرَافُهَا : اهالی آن را از -

الْغَالِبُونَ : پیروزشدگان

۴۵. **أُنذِرْكُمْ** : شما را بیم می‌دهم -
لَا يَسْمَعُ : نمی‌شنوند - **الصُّمُّ** : کران -
الدُّعَاءُ : صدای بلند - **إِذَا مَا يُنذِرُونَ** :
 (حتی) هنگامی که (به هر وسیله‌ای)
 هشدار داده شوند
 ۴۶. **لَئِنْ مَسَّتْهُمْ** : حتماً اگر به آنان برسد -
نَفْحَةٌ : بوی، نسیمی - **لَيَقُولُنَّ** :
 بی‌تردید می‌گویند - **يُؤَيِّلْنَا** : ای وای
 بر ما
 ۴۷. **نَضْعُ** : (در میان) قرار می‌دهیم -
المَوَازِينَ : ترازوهای - **القِسْطُ** : عدالت -
مِثْقَالِ : به اندازه - **حَبَّةٍ** : دانه‌ای -
خَرْدَلٍ : گیاه خردل (گیاهی با دانه‌های
 بسیار ریز) - **آتَيْنَا بِهَا** : آن را بیاوریم -
كَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ : ما برای حسابرسی
 کافی هستیم
 ۴۸. **آتَيْنَا** : دادیم - **الْفُرْقَانِ** : جداکننده
 (حق از باطل) - **ضِيَاءٍ** : روشنائی
 ۴۹. **يَخْشَوْنَ** : می‌ترسند - **بِالْغَيْبِ** : در
 حالی که پنهان است - **هُم... مُشْفِقُونَ** :
 آنان بیمناکند - **السَّاعَةِ** : قیامت
 ۵۰. **أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ** : پس آیا منکر
 آن هستید؟

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ
 إِذَا مَا يُنذِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ
 لَيَقُولُنَّ يُؤَيِّلُنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضْعُ الْمَوَازِينَ
 الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ
 مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ
 ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا
 لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنْ
 السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ
 مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا
 بِهِ عَلِيمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي
 أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِبْدِينَ ﴿٥٣﴾
 قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا
 أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ
 ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

ج

۵۱. **آتَيْنَا** : رک : ۴۸ - **رُشْدَهُ** : استعداد و کمال سزاوارش
 ۵۲. **آبِيهِ** : پدرش (سرپرستش) - **التَّمَاثِيلُ** : مجسمه‌ها - **أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ** : شما پیوسته برای (تعظیم) آنها جمع می‌شوید
 ۵۳. **وَجَدْنَا** : یافته‌ایم
 ۵۴. **ضَلَالٍ** : گمراهی
 ۵۵. **جِئْتُنَا بِالْحَقِّ** : حق را آورده‌ای - **اللَّعِبِينَ** : شوخی‌کنندگان
 ۵۶. **فَطَرَهُنَّ** : آنها را پدید آورده است - **الشَّاهِدِينَ** : گواهان
 ۵۷. **تَاللَّهِ** : به خدا سوگند - **لَأَكِيدَنَّ** : قطعاً تدبیری می‌اندیشم - **أَصْنَامَكُمْ** : (در مورد) بت‌هایتان - **أَنْ تُوَلُّوا** : (به محل
 عید) روی کنید - **مُدْبِرِينَ** : در حالی که (به معبد) پشت کرده‌اید و رفته‌اید

۵۸. جُذَذًا : قطعه قطعه

۵۹. إِلَهَاتِنَا : معبودهای ما

۶۰. سَمِعْنَا : شنیده‌ام - فَقَى : جوانی -

يَذْكُرُهُمْ : آنان را (به بدی) یاد می‌کند -

يُقَالُ : گفته می‌شود

۶۱. فَأَتَوْا بِهِ : پس او را بیاورید - عَلَى

أَعْيُنٍ : در معرض دید - يَشْهَدُونَ :

گواهی دهند

۶۲. إِلَهَاتِنَا : رک : ۵۹

۶۳. فَسَلَوْهُمْ : پس از آنان بپرسید - إِنْ

كَانُوا يَنْطِقُونَ : اگر سخن می‌گویند

۶۴. رَجِعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ : به خویش

خویش بازگشتند، به خود آمدند

۶۵. نَكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ : در فکرشان

حق و باطل وارونه شد - هَؤُلَاءِ : اینان -

يَنْطِقُونَ : رک : ۶۳

۶۶. لَا يَضُرُّكُمْ : به شما زیان نمی‌رساند

۶۸. حَرِّقَوْهُ : او را بسوزانید - أَنْصُرُوا : یاری کنی - إِلَهَتَكُمْ : رک : ۵۹

۶۹. كُونِي : باش - بَرَدًا : سرد - سَلَامًا : سلامت

۷۰. آرادوا به کیدًا : خواستند به او حيله و نیرنگ زنند - الْأَخْسَرِينَ : زیانکارترین افراد

۷۱. نَجَّيْنَاهُ : او را نجات دادیم - بَرَكْنَا : برکت قرار داده بودیم

۷۲. وَهَبْنَا لَهُ : به او عطا کردیم - نَافِلَةً : به عنوان عطیه‌ای اضافی

فَجَعَلَهُمْ جُذَذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
 قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِإِلَهَاتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا
 سَمِعْنَا فَقَى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأَتُوا بِهِ
 عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا أَنْتَ فَعَلْتَ
 هَذَا بِإِلَهَاتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
 هَذَا فَسَلَوْهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا
 إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكِسُوا
 عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾
 قَالَ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا
 وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا إِلَهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 فاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَنَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾
 وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ
 وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۚ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

۷۳. يَهْدُونَ : (مردم را به کمال) هدایت

می کردند - اَوْحَيْنَا : وحی کردیم - فَعَلَ

الْخَيْرَاتِ : انجام کارهای خیر - اِقَامَ :

برپاداشتن - اِيْتَاءَ : دادن

۷۴. اٰتَيْنَاهُ : به او دادیم - حُكْمًا :

(قدرت) داوری - نَجَّيْنَاهُ : نجاتش دادیم -

الْقَرْيَةِ : شهر - الْخَبِيثَاتِ : کارهای زشت

و پلید - قَوْمٌ سَوِئٌ فَسِقِينَ : قوم بد

نافرمان

۷۵. اَدْخَلْنَاهُ : او را وارد کردیم

۷۶. نَادَى : (پروردگارش را) ندا داد،

خواند - فَاسْتَجَبْنَا : (دعای) او را اجابت

کردیم - نَجَّيْنَاهُ : رک : ۷۴ - اٰهْلَهُ :

خاندانش - الْكَرْبِ : اندوه شدید

۷۷. نَصَرْنَاهُ : او را یاری دادیم - كَذَّبُوا

بِ... : ... را دروغ شمردند - اَغْرَقْنَاهُمْ :

وَجَعَلْنَاهُمْ اٰيْمَةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِمْ فَعَلَ
الْخَيْرَاتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتٰى الزَّكٰوةَ وَكَانُوا لَنَا
عٰلِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلَوْ اَنَّ اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ
الْقَرْيَةِ اَلَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيْثٰتِ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا سَوِئًا
فٰسِقِيْنَ ﴿٧٤﴾ وَاَدْخَلْنَاهُ فِيْ رَحْمٰتِنَا اِنَّهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ
﴿٧٥﴾ وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَنَجَّيْنَاهُ
وَاَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِءَايٰتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا سَوِئًا فَاَغْرَقْنَاهُمْ
اَجْمَعِيْنَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ اِذْ
نَفَسَتْ فِيْهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحٰكِمِهِمْ شٰهِدِيْنَ ﴿٧٨﴾
فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ وَكُلَّ اٰتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا
مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِيْنَ ﴿٧٩﴾
وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لِّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَاسِكُمْ
فَهَلْ اَنْتُمْ شٰكِرُوْنَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرٰى بِاَمْرِ
اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيْهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ﴿٨١﴾

آنان را غرق کردیم

۷۸. يَحْكُمَانِ : داوری می کردند - فی : درباره - الْحَرْثِ : کشتزار - نَفَسَتْ : چریده بودند - غَنَمٌ : گوسفندان - كُنَّا ...

شَهِدِينَ : حاضر و گواه بودیم

۷۹. فَهَمَّمْنَاهَا : آن (حکم واقعی) را تفهیم کردیم - اٰتَيْنَا : دادیم - حُكْمًا : رک : ۷۴ - سَخَرْنَا : مسخر کردیم -

الْجِبَالَ : کوهها - يُسَبِّحْنَ : در حالی که تسبیح می گفتند - الطَّيْرَ : پرندگان

۸۰. عَلَّمْنَاهُ : به او آموزش دادیم - صَنْعَةَ لَبُوْسٍ : صنعت زره سازی - لِتُحْصِنَكُمْ : تا شما را حفظ کند - بِاَسِكُمْ :

خطرات و آسیب جنگ‌هایتان

۸۱. لِسُلَيْمٰنَ : برای سلیمان (مسخر کردیم) - الرِّيحَ : باد - عَاصِفَةً : در حالی که تند و سهمگین بود - بَرَكْنَا :

برکت قرار داده‌ایم

نق

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَن يَغْوَصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا
 دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾ وَيَا يُوبَ إِذْ
 نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾
 فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَعَاتَيْنَاهُ أَهْلَهُ
 وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِن عِنْدِنَا وَذَكَرَى لِلْعَلِيدِينَ ﴿٨٤﴾
 وَاسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾
 وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾
 وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
 فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي
 كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ
 مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْفُتُورَ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾
 إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾
 فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى وَأَصْلَحْنَا
 لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ ﴿٩٠﴾
 وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ﴿٩١﴾

۸۲. الشَّيَاطِينِ : جنیان (پلید) - يَغْوَصُونَ :

غواصی می کردند - دُونَ : غیر از - كُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ : مراقب رفتار آنان بودیم

۸۳. نادى : ندا داد، خواند - مَسَّنِيَ : به من رسیده است - الضُّرُّ : بیماری، سختی -

أَرْحَمُ : رحم کننده ترین

۸۴. اسْتَجَبْنَا لَهُ : (دعای) او را اجابت

کردیم - كَشَفْنَا : برطرف کردیم - ما

بِهِ... مِنْ ضُرٍّ : هر درد و رنجی که در او بود - عَاتَيْنَاهُ : به او دادیم - أَهْلَهُ :

خانواده اش - ذَكَرَى : (به عنوان) یادآوری

۸۵. ذَا الْكِفْلِ : نام یکی از پیامبران

بنی اسرائیل

۸۶. أَدْخَلْنَاهُمْ : آنان را وارد کردیم

۸۷. ذَا النُّونِ : همراه ماهی (یونس بن

متی) - مُغَاضِبًا : خشمگین (از قومش) -

ظَنَّ : پنداشت - أَنْ لَنْ نَقْدِرَ : که هرگز بر او تنگ نمی گیریم - نادى : رک : ۸۳ - سُبْحَانَكَ : تو منزهی

۸۸. اسْتَجَبْنَا لَهُ : رک : ۸۴ - نَجَّيْنَاهُ : او را نجات دادیم

۸۹. نادى : رک : ۸۳ - لَا تَذَرْنِي : مرا رها نکن - فَرْدًا : تنها، بدون فرزند - خَيْرٌ : بهترین

۹۰. اسْتَجَبْنَا لَهُ : رک : ۸۴ - وَهَبْنَا لَهُ : به او عطا کردیم - أَصْلَحْنَا : شایسته (بارداری) کردیم - يُسْرِعُونَ :

می شتافتند - يَدْعُونَا : ما را می خواندند - رَغَبًا : با امید (رحمت) - رَهَبًا : با ترس (از غضب) - خَشِيعِينَ : فروتنان

۹۱. أَحَصَّنَتْ : حفظ کرد - فَرَجَهَا :

دامان عفتش - تَفَخَّنَا : دمیدیم - إِيَّهَا :
پسرش

۹۲. هَذِهِ : این (آئین) - أُمَّتُكُمْ : آئین
شما - أُمَّةً وَاحِدَةً : که یک آئین است

۹۳. وَتَقَطَّعُوا : و (اما برخی) به تفرقه
کشاندند - كُلُّ ... رَاجِعُونَ : همگی
بازمی گردند

۹۴. لَا كُفْرَانَ : (هیچ) ناسپاسی نیست

۹۵. حَرَامٌ : (بازگشت) ممنوع است - قَرِيَّةٌ :
شهری - أَهْلُكُنْهَا : (که) هلاکشان

کرده ایم - أَنتُمْ لَا تَرْجِعُونَ : که آنان (به
دنیا) باز نمی گردند

۹۶. فُتِحَتْ : (راهشان) گشوده شود -

حَدَبٍ : محل مرتفعی - يَنْسِلُونَ : به
بیرون می شتابند

۹۷. اقْتَرَبَ : خیلی نزدیک شود - إِذَا هِيَ

وَأَلَّتْ أَحَصَّنَتْ فَرَجَهَا فَفَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رَوْحِنَا
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَذِهِ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٩٣﴾
فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعِيدٍ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَامٌ عَلَى قَرِيَّةٍ
أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ
يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَوِيلَنا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَتْ
هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾
لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾

شَاخِصَةٌ : حادثه این است که یک باره خیره می شود - أَبْصَارُ : چشم های - يَوِيلَنا : ای وای بر ما

۹۸. حَصَبٌ : هیزم - وَارِدُونَ : وارد شوندگان

۹۹. هَؤُلَاءِ : اینان - إِلَهَةٌ : معبودهایی (واقعی) - مَا وَرَدُوهَا : وارد آن نمی شدند

۱۰۰. زَفِيرٌ : نعره و ناله های گوش خراش - لَا يَسْمَعُونَ : نمی شنوند

۱۰۱. سَبَقَتْ : پیش از این داده شده است - الْحُسْنَىٰ : (وعده) نیکی - مُبْعَدُونَ : دور نگه داشته شدگان

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ
 خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ
 الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾
 يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا
 أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾
 وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ
 يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا
 لِقَوْمٍ عَالِمِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
 ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ
 فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ
 عَلَى سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرَى أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ مَا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾
 إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾
 وَإِنْ أَدْرَى لَعَلَّهُ فِتْنَةً لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قُلْ
 رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

آیاتها
 سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ
 ۷۸

۱۰۲. لَا يَسْمَعُونَ: نمی شنوند - حَسِيسَهَا:

کوچکترین صدایی از جهنم - اِشْتَهَتْ
 أَنْفُسُهُمْ: دلشان بخواهد

۱۰۳. لَا يَحْزَنُهُمْ: آنان را اندوهگین
 نمی کند - الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ: وحشت بزرگ -

تَتَلَقَّاهُمْ: به استقبالشان می آیند - كُنْتُمْ
 تُوعَدُونَ: وعده داده می شدید

۱۰۴. نَطْوِي: درهم می پیچیم - كَطَيِّ
 السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ: مانند طوماری که

نوشته ها را در هم می پیچد - بَدَأْنَا: (از
 عدم) آغاز کردیم - أَوَّلَ خَلْقٍ: اول

آفرینش - نُعِيدُهُ: آفرینش را از سر
 می گیریم

۱۰۵. الذِّكْرِ: تورات - يَرِثُهَا: به ارثش
 می برند

۱۰۶. بَلَاغًا: (وسیله) رسیدن به مقصود،
 پیام کافی

۱۰۸. یوحی: وحی می شود - أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ: شما تسلیم می شوید

۱۰۹. إِنْ تَوَلَّوْا: اگر روی بگردانند - ءَاذَنْتُكُمْ: به شما اعلام (خطر) کردم - عَلَى سَوَاءٍ: به طور یکسان - إِنْ أَدْرَى:

نمی دانم - قَرِيبٌ: نزدیک - بَعِيدٌ: دور - تُوعَدُونَ: رک: ۱۰۳

۱۱۰. الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ: سخنان آشکار - تَكْتُمُونَ: پنهان می کنید

۱۱۱. إِنْ أَدْرَى: رک: ۱۰۹ - فِتْنَةً: آزمایش - مَتَاعٌ: (مهلت) بهره مندی - حِينٍ: زمانی معین

۱۱۲. أَحْكُم: داوری کن - الْمُسْتَعَانُ: یاری خواسته شده - تَصِفُونَ: وصف می کنید

سوره حج

۱. السَّاعَةِ: قیامت

۲. تَرَوْنَهَا: آن را می بینید - تَذْهَلُ: (از

وحشت) غافل می شود - مُرْضِعَةٍ:

شیردهنده ای - عَمَّا أَرْضَعَتْ:

شیرخوارهاش - تَضَعُ ... حَمَلَهَا: وضع

حمل می کند - ذَاتِ حَمَلٍ: بارداری -

تَرَى... سُكْرَى: مست می بینی

۳. يُجَادِلُ: مجادله می کند - يَتَّبِعُ: پیروی

می کند - مَرِيدٍ: سرکش، شورور

۴. كُتِبَ: مقرر شده است - تَوَلَّاهُ: او را

سرپرست و دوست خود قرار دهد -

يُضِلُّهُ: او را گمراه می کند - يَهْدِيهِ: او را

هدایت می کند - السَّعِيرِ: (آتش) شعله ور

۵. رَيْبٍ: شک - الْبَعِثِ: رستاخیز -

تُرَابٍ: خاک - عَلَقَةٍ: لخته ای خون -

مُضْغَةٍ: تکه ای گوشت - مُخْلَقَةٍ: شکل یافته - لِنَيِّبٍ: تا (امکان برانگیختن دوباره را) روشن کنیم - نُقِرُّ: نگه

می داریم - الْأَرْحَامِ: رحمها - مُسَمًّى: معین - نُخْرِجُكُمْ: شما را بیرون می آوریم - لَتَبْلُغُوا: تا برسید - أَشَدَّكُمْ:

(به) کمال رشدتان - يَتَوَفَّى: جانش گرفته می شود - يُرَدُّ: برگردانده می شود - أَرْدَلِ: پایین ترین مرحله - لِكَيْلَا يَعْلَمَ:

تا اینکه نداند - تَرَى: رک - ۲. هَامِدَةً: خشک، مرده - اهْتَزَّتْ: به جنبش درآید - رَبَّتْ: رشد کند - أَنْبَتَتْ: برویاند.

كُلِّ زَوْجٍ: هر نوع (گیاه) - يَهِيحُ: بهجت انگیز

۶. یحیی: زنده می کند - الموتی: مردگان -
قدیر: توانا

۷. الساعة: قیامت - لاریب: (هیچ)
شکی نیست - یبعث: برمی انگیزد -
القبور: قبرها

۸. یجادل: مجادله می کنند - فی: در
مورد - منیر: روشنگر

۹. ثانی عطفه: در حالی که با تکبر
پشت می کند - لیضل: تا گمراه کند -
خزئ: خواری، رسوایی - نذیقہ: به او
می چشانیم - الحریق: سوزاننده

۱۰. ما قدمت یداک: آنچه با دستانت
پیش فرستاده ای - ظلام: ستمگر -
العبد: بندگان

۱۱. علی حرف: در حاشیه، با محافظه
کاری - ان اصابتہ: اگر به او برسد -
اطمان: (بر عبادت) پابرجا می ماند -
فتنة: امتحان، بلا - انقلب: بازگردد
(مرتد شود) - علی وجهه: به سمت
(کفر) خودش - خسر: از دست داده است

۱۲. یدعوا: می خواند، می پرستد - لایضرهم: زیانی به او نمی رساند - لاینفعهم: سودی به او نمی رساند - الضلل
البعید: گمراهی بسیار زیاد

۱۳. یدعوا: (در قیامت) می گوید - لمن: قطعاً کسی که - ضرهم: زیانش - اقرب: نزدیک تر - لبس المولی: چه بد
یاور و سرپرستی است - لبس العشری: چه بد معاشری است

۱۴. یدخل: داخل می کند - الانهار: نهرها - یرید: می خواهد

۱۵. کان یظن: می پندارد - ان لن ینصره: که هرگز پیامبر (ص) را یاری نمی کند - فلیمدد بسبب: (ف + لیمدد)
پس باید طنابی بکشد - لیقطع: باید خود را حلق آویز کند - ینهب: (از بین) می برد - کیدم: (این) حيله اش - ما
یغیظ: خشمش

۱۶. **يُرِيدُ** : بخواهد

۱۷. **هادوا** : یهودی شدند - **الصَّابِئِينَ** :

پیروان یکی از ادیان الهی - **النَّصْرَى** :

مسیحیان - **المَجُوسَ** : زرتشتیان -

يَفْصِلُ : داوری می کند - **شَهِيدٌ** : گواه

۱۸. **أَلَمْ تَرَ** : آیا ننگریستی؟ - **النُّجُومَ** :

ستارگان - **الْجِبَالُ** : کوهها - **الشَّجَرُ** :

درخت - **الدَّوَابَّ** : جنبندگان - **حَقٌّ** : لازم

شده است - **مَنْ يَمُنْ** : هر که را خوار کند -

مُكْرِمٌ : گرامی دارنده ای

۱۹. **خَصَمَانِ** : دو دشمن - **اِخْتَصَمُوا** :

به محاصره پرداختند - **فِي** : در مورد -

فُطِّعَتْ : بریده شده است - **ثِيَابٌ** :

لباس های - **يُصَبَّبُ** : ریخته می شود -

الْحَمِيمُ : آب جوشان

۲۰. **يُصْهَرُ** : گداخته و پخته می شود -

وَكَذَلِكَ أَنزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيَ مَن يُرِيدُ
 ﴿١٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصْرِيَّ
 وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
 وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ
 وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ
 إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا
 فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبَّبُ
 مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ
 وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِّنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا أَرَادُوا
 أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ
 ﴿٢٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِن
 أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

بَطُونِهِمْ : شکم های شان - **الْجُلُودُ** : پوست ها

۲۱. **مَقَامِعُ** : گرزهایی - **حَدِيدٍ** : آهن

۲۲. **كُلَّمَا** : هرگاه - **أَرَادُوا** : بخواهند - **أُعِيدُوا** : بازگردانده می شوند - **ذُوقُوا** : بجشید - **الْحَرِيقِ** : سوزاننده

۲۳. **يُدْخِلُ** : داخل می کند - **الْأَنْهَارُ** : نهرها - **يُحَلَّوْنَ** : آراسته می شوند - **أَسَاوِرَ** : دستبندهایی - **ذَهَبٍ** : طلا -

لُؤْلُؤًا : مرواریدهایی

وَهَدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهَدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُزِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾

۲۴. هَدُوا : هدایت شده اند - الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ :

گفتار پاکیزه - صِرَاطِ : راه -

الحَمِيدِ : (خدای) همیشه ستوده

۲۵. يَصُدُّونَ : باز می دارند - سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ :

در حالی که بومی و غیربومی

مساوی هستند - يُرِدْ : (برای مردم چیز بدی)

بخواهد - بِالْحَادِ : با انحراف (از حق) - بِظُلْمٍ :

به (انگیزه) ستمگری - نُزِقْهُ : به او بچشانیم

۲۶. بَوَّأْنَا : معین کردیم - مَكَانَ الْبَيْتِ :

جایگاه خانه (کعبه) - طَهَّرْ : پاک گردان -

الطَّائِفِينَ : طواف کنندگان - الْقَائِمِينَ : (به

عبادت) ایستادگان - الرُّكَّعِ : رکوع کنندگان -

السُّجُودِ : سجده کنندگان

۲۷. أَذِّنْ : اعلام کن - يَأْتُوكَ : (تا) به نزد تو

بیایند - رِجَالًا : پیاده - عَلَى كُلِّ ضَامِرٍ : (سوار)

بر مرکب های لاغر - يَأْتِينَ : که می آیند -

فَجٍّ : راه - عَمِيقٍ : دور

۲۸. لِيَشْهَدُوا : تا مشاهده کنند - يَذْكُرُوا : یاد کنند - أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ : روزهایی معین - رَزَقَهُمْ : به آنان روزی داده است -

بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ : چهارپایان زبان بسته (شتر، گاو، گوسفند) - كُلُوا : بخورید - أَطِيعُوا : اطعام کنید - الْبَائِسِ الْفَقِيرِ : فقیر خیلی

نیازمند

۲۹. لِيَقْضُوا : باید برطرف کنند - تَفَثَهُمْ : آلودگی بدنشان - وَلِيُوفُوا : (و + لیوفوا) و باید ادا کنند - وَلِيَطَّوَّفُوا : (و + لِيَطَّوَّفُوا)

و باید طواف کنند - بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ : به دور خانه کهن (کعبه)

۳۰. يُعْظَمْ : بزرگ شمارد - حُرْمَاتِ اللَّهِ : اموری را که خدا حرام کرده است - خَيْرٌ : بهتر - أُحِلَّتْ : حلال شد - الْأَنْعَامُ :

رک : ۲۸ - يُتْلَى : خوانده می شود، گفته می شود - اجْتَنِبُوا : دوری کنید - الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ : پلیدی بت ها - الزُّورِ : ناحق

۳۱. **حُنَفَاءَ** : در حالی که حق گرا باشید -
كَلَمًا : چنان است که (گوی) - **خَرَّ** :
افتاده است - **تَخَطَّفَهُ** : به سرعت او را
می ربایند - **الطَّيْرُ** : پرندگان - **تَهَوَّى** : او را
می اندازد - **الريحُ** : باد - **سَحِيْقٍ** : دور
۳۲. **يُعْظَمُ** : بزرگ شمارد - **شَعِيرَ** :
نشانه ها - **تَقْوَى** : تقوا
۳۳. **مُسَيَّ** : معین - **مَحَلُّهَا** : قربانگاهش
(منتهی می شود) - **الْبَيْتِ الْعَتِيقِ** : خانه
کهن (کعبه)
۳۴. **مَنْسَكًا** : آداب عبادتی - **لِيَذْكُرُوا** : تا
یاد کنند - **رَزَقَهُمُ** : به آنان روزی داده
است - **بَهِيمَةَ الْأَنْعَامِ** : چهارپایان
زبان بسته (شتر، گاو، گوسفند) - **أَسْلَمُوا** :
تسلیم شوید - **بَشِيرٍ** : مژده بده - **الْمُحْبِيتَيْنِ** :
خاضعان
۳۵. **ذِكْرٍ** : یاد شود - **وَجِلَتْ** : هراسان
شود - **أَصَابَهُمُ** : بر سرشان آمده است -

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ
مِنَ السَّمَاءِ فَتَخَطَّفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهَوَّى بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ
سَحِيْقٍ ۚ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمَ شَعِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى
الْقُلُوبِ ۚ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى
الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۚ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۚ فَإِلَهُكُمْ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُحْبِيتَيْنِ ۚ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ
وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي
الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۚ وَالْبَدَنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ
شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۚ فَإِذَا
وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ
سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۚ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا
وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ
لِتُكْبِرُوا ۚ اللَّهُ عَلَىٰ مَا هَدَيْكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ۚ

ج

- المُقيمي** : برپادارندگان - **جَمًا** : مین + ما - **رَزَقَهُمُ** : رک : ۳۴ - **يُنْفِقُونَ** : (در راه خدا) انفاق می کنند
۳۶. **الْبَدَنَ** : شترهای تنومند - **شَعِيرَ** : رک : ۳۲ - **أُذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ** : نام خدا را ببرید - **صَوَافٍ** : در حالی که برای ذبح
ایستاده اند - **وَجَبَتْ جُنُوبُهَا** : پهلوهایشان به زمین خورد (بمیرند) - **كُلُوا** : بخورید - **أَطِعُوا** : اطعام کنید - **الْقَانِعَ** :
فقیر قانع - **الْمُعْتَرَّ** : فقیر متوقع - **سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ** : آنها را به تسخیر شما درآوردیم
۳۷. **لَنْ يَنَالَ** : هرگز نمی رسد - **لُحُومُهَا** : گوشت های آنها - **دِمَآؤُهَا** : خون هایشان - **سَخَّرَهَا لَكُمْ** : رک : ۳۶ -
لِتُكْبِرُوا : تا بزرگ شمارید - **عَلَىٰ مَا هَدَيْكُمْ** : به خاطر اینکه شما را هدایت کرده است - **بَشِيرٍ** : رک : ۳۴ - **الْمُحْسِنِينَ** :
نیکوکاران
۳۸. **يُدْفِعُ** : دفاع می کند - **خَوَّانٍ** : خیانت پیشه - **كُفُورٍ** : بسیار ناسپاس

۳۹. اُذِنَ : اجازه داده شد . يُقْتَلُونَ :

جنگ بر آنان تحمیل شده است . قَدِيرٌ :
توانا

۴۰. اُخْرِجُوا : بیرون رانده شده‌اند .

دِيَارِهِمْ : سرزمینشان . اِلَّا اَنْ يَقُولُوا :

فقط (به خاطر) اینکه می‌گویند . لَوْلَا

دَفَعَ اللهُ : اگر خدا دفع نمی‌کرد . هَدِمْت :

قطعا ویران می‌شد . صَوَامِعُ :

صومعه‌ها (ی راهبان) . بَيْعٌ : کلیساها،

دیرها . صَلَوَاتُ : نمازخانه‌ها (ی

یهودیان) . يُذَكَّرُ : یاد می‌شود .

لَيَنْصُرَنَّ : قطعاً یاری می‌کند . عَزِيزٌ :

همیشه پیروز

۴۱. اِنْ مَكَّنَّهُمْ : اگر به آنان قدرت

بدهیم . اَقَامُوا : برپا دارند . اَتَوْا : بدهند

۴۲. اِنْ يَكْذِبُوكَ : اگر تو را تکذیب کنند

۴۴. كَذَّبَ : رک : ۴۲ . اَمَلَيْتُ : مهلت

دادم . اَخَذْتُهُمْ : آنان را مجازات کردم . نَكِيرٌ : مجازات من

۴۵. كَاتِنٍ مِنْ قَرْيَةٍ : چه بسیار شهرهایی . اَهْلَكْنَاهَا : (مردم) آن را هلاک کردیم . خَاوِيَةً : فرو ریخته . عُرُوشَهَا :

سقف (بنا)هایش . بِنَرٍ : چاهی . مُعْطَلَةٌ : رهاشده . مَشِيدٌ : مستحکم، باشکوه

۴۶. اَفَلَمْ يَسِيرُوا : پس آیا گردش نکردند . فَتَكُونُ : تا پیدا شود . اِذَاذُ : گوش‌هایی . يَسْمَعُونَ : بشنوند .

لَا تَعْمَى : کور نمی‌شود . الْاَبْصَارُ : چشم‌ها . الصُّدُورُ : سینه‌ها

اُذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِاَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَاِنَّ اللَّهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّا اَنْ
يَقُولُوا رَبَّنَا اللّٰهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ
لَهَدَمْت صَوَامِعَ وَبِيْعَ وَصَلَوٰتٍ وَمَسٰجِدَ يُذَكِّرُ فِيْهَا
اَسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَنْصُرُهٗ اِنَّ اللّٰهَ
لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِيْنَ اِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْاَرْضِ اَقَامُوا
الصَّلٰوةَ وَاَتَوْا الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوْا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا
عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللّٰهُ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿٤١﴾ وَاِنْ يَكْذِبُوْكَ فَقَدْ
كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَعَادٌ وَثَمُوْدٌ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ اِبْرٰهِيْمَ
وَقَوْمُ لُوْطٍ ﴿٤٣﴾ وَاَصْحٰبُ مَدِيْنَةٍ وَكَذَّبَ مُوسٰى فَاَمَلَيْتُ
لِلْكَافِرِيْنَ ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرٌ ﴿٤٤﴾ فَكَاتِنٍ مِنْ
قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا
وَبِنَرٍ مُّعْطَلَةٍ وَقَصْرِ مَشِيْدٍ ﴿٤٥﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ
فَتَكُوْنُ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَعْقِلُوْنَ بِهَا اَوْ اِذَاذُ يَسْمَعُوْنَ بِهَا فَاِذَا
لَا تَعْمٰى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمٰى الْقُلُوْبُ الَّتِيْ فِي الصُّدُوْرِ ﴿٤٦﴾

۴۷. **يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ** : از تو

تقاضای تعجیل در عذاب می کنند - **لَنْ**

يُخْلِفَ : هرگز خلف وعده نمی کند -

أَلْفٍ : هزار - **سَنَةٍ** : سال - **بِمَا تَعْدُونَ** : از

سال هایی که شما می شمردید

۴۸. **كَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ** : چه بسیار شهرهایی -

أَمَلَيْتُ : مهلت دادم - **أَخَذْتُهَا** :

مجازاتشان کردم - **الْمَصِيرُ** : سرانجام

۴۹. **نَذِيرٌ** : بیم دهنده ای

۵۰. **مَغْفِرَةٌ** : آمرزشی - **كَرِيمٌ** : والا،

پسندیده

۵۱. **سَعَوْا** : کوشش کردند - **فِي آيَاتِنَا** : در

(جهت ابطال) آیات ما - **مُعْجِزِينَ** : با امید

به عاجز کردن ما - **أَصْحَابُ الْحَجِيمِ** :

دوزخیان

۵۲. **تَمَحَّيَ** : آرزو (ی پیروزی) می کرد -

أَلْفَى : (مانع) می افکند - **فِي أُمْنِيَّتِهِ** : در

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعْدُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَالَّتِي الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْحَجِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

(اجرای) آرزویش - **يَنسَخُ** : از بین می برد - **يُحْكِمُ** : استحکام می بخشد

۵۳. **لِيَجْعَلَ** : برای اینکه قرار دهد - **مَا يُلْقِي** : موانعی که می افکند - **فِتْنَةً** : آزمایشی - **الْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ** : سنگدلان -

شِقَاقٍ : مخالفت (و دشمنی) - **بَعِيدٍ** : زیاد

۵۴. **أُوتُوا** : داده شده اند - **تُخْبِتُ** : آرامش و خضوع پیدا کند - **لَهَادٍ** : قطعاً هدایت کننده - **صِرَاطٍ** : راه

۵۵. **لَا يَزَالُ ... فِي مَرِيَةٍ** : پیوسته در تردید هستند - **حَقٌّ تَأْتِيَهُمْ** : تا اینکه به سراغشان بیاید - **السَّاعَةُ** : قیامت -

بَغْتَةً : به طور ناگهانی - **يَوْمٍ عَقِيمٍ** : روزی که فردایی (برای جبران) ندارد

۵۶. **الْمَلِكُ** : پادشاهی - **يَحْكُمُ** : داوری

می کند - **النَّعِيمِ** : پرنعمت

۵۷. **كَذَّبُوا بِ...** : ... را دروغ شمردند -

مُهِينٌ : خوارکننده

۵۸. **هَاجَرُوا** : هجرت کردند - **قَتَلُوا** :

کشته شدند - **مَاتُوا** : مردند - **لَا يَرْزُقُهُمْ** :

قطعاً به آنان روزی می دهد - **خَيْرُ** :

بهترین - **الرَّزَقِينَ** : روزی دهندگان

۵۹. **لَا يَدْخُلُهُمْ** : قطعاً آنان را داخل

می کند - **مُدْخَلًا** : (در) جایگاهی -

يَرْضَوْنَهُ : از آن خشنود شوند - **حَلِيمٌ** :

بردار

۶۰. **عَاقِبَ** : مجازات کند - **عَوَقَبَ** :

تعدی شده است - **ثُمَّ يَنْجِي** : باز هم ستم

شود - **لَا يَنْصُرُهُ** : قطعاً او را یاری می کند -

عَفْوٌ : بسیار درگذرنده

۶۱. **يُولِجُ** : داخل می کند - **سَمِيعٌ** : همیشه شنوا

۶۲. **يَدْعُونَ** : می خوانند، می پرستند

۶۳. **أَلَمْ تَرَ** : آیا ننگریستی؟ - **تُصْبِحُ** : می شود - **مُخْضَرَّةٌ** : سرسبز - **لَطِيفٌ** : باریک بین و مهربان

۶۴. **الْحَمِيدُ** : همیشه ستوده

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيَدْخُلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَاقَبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَلِكَ يَأْتِي اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَآنَ اللَّهُ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَلِكَ يَأْتِي اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَآنَ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

۵۴. **أَلَمْ تَرَ** : آیا ننگریستی؟ - **سَخَّرَ لَكُمْ** :

به تسخیر شما درآورده است - **الْفُلْكَ** :

کشتی‌ها - **الْبَحْرِ** : دریا - **يُمِسُّكَ** : نگه

می‌دارد - **أَنْ تَقَعَ** : تا مبدا بیفتد -

رَعُوفٌ : دلسوز

۵۶. **أَحْيَاكُمْ** : شما را حیات بخشیده

است - **يُمِيتُكُمْ** : شما را می‌میراند -

يُحْيِيكُمْ : شما را زنده می‌کند - **كَفُورٌ** :

بسیار ناسپاس

۵۷. **مَنْسَكًا** : آداب عبادتی - **نَاسِكُوهُ** :

انجام‌دهندگان آن عبادت - **لَا يُنَازِعُكَ** :

با تو ستیز و جدال نکنند - **الْأَمْرِ** : امر

دین - **أُدْعُ** : فراخوان

۵۸. **إِنْ جَادَلُوكَ** : اگر با تو مجادله کنند -

أَعْلَمُ : داناتر

۵۹. **يَحْكُمُ** : داوری می‌کند

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرَى
فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا
بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَعُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٥٥﴾ وَهُوَ الَّذِي
أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٥٦﴾
لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُكَ فِي الْأَمْرِ
وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٧﴾ وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ
﴿٥٨﴾ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ
تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٦٠﴾ وَيَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنْزَلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٦١﴾ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ
تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ
بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قُلْ أَفَأَنْبِئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ
ذَلِكَ أَلْتَارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٦٢﴾

۷۰. **يَسِيرٌ** : آسان

۷۱. **لَمْ يُنْزَلْ** : نازل نکرده است - **سُلْطَانًا** : دلیلی - **نَصِيرٍ** : یاور

۷۲. **تُتْلَى** : خوانده شود - **تَعْرِفُ** : مشاهده می‌کنی - **وُجُوهُ** : چهره‌ها - **الْمُنْكَرَ** : انکار، ترش‌رویی - **يَكَادُونَ يَسْطُونَ** :

چیزی نمانده که حمله کنند - **أَفَأَنْبِئُكُمْ** : پس آیا شما را آگاه کنم؟ - **شَرٍّ** : بدتر - **بِئْسَ الْمَصِيرُ** : چه بد سرانجامی

است

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لِلَّهِ إِنَّ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ
وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ
الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ
اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ
رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَآلِ اللَّهِ تَرْجِعُ الْأُمُورَ ﴿٧٦﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا
فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ
مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَنُكُمْ الْمُسْلِمِينَ
مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا
شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الْحَجِّ مَثَلٌ
آيَاتُهَا

۱۱۸

۷۳. ضُرِبَ : بیان شد - مَثَلٌ : مطلب

مهمی - اِسْتَمِعُوا : گوش کنید - تَدْعُونَ :

می خوانید، می پرستید - لَنْ يَخْلُقُوا :

هرگز نمی توانند بیافرینند - ذُبَابًا : مگسی -

وَلَوْ اجْتَمَعُوا : هرچند همگی جمع

شوند - إِنْ يَسْلُبْهُمُ : اگر از آنان برباید -

لَا يَسْتَنْقِذُوهُ : نمی توانند آن را پس

بگیرند - ضَعُفَ : ناتوان اند - الطَّالِبُ :

خواهان (پرستشگر) - الْمَطْلُوبُ : خواسته

(پرستش شونده)

۷۴. مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ : خدا را آن

اندازه که سزاوار اوست نشناختند (و ارج

ننهادند) - عَزِيزٌ : همیشه پیروز

۷۵. يَصْطَفِي : برمیگزیند - سَمِيعٌ :

همیشه شنوا

۷۶. مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ : آینده شان - ما

خَلْفَهُمْ : گذشته شان - تَرْجِعُ : بازگردانده

می شود

۷۷. ارْكَعُوا : رکوع کنید - تُفْلِحُونَ : رستگار شوید

۷۸. جَاهِدُوا : تلاش کنید - فِي اللَّهِ : برای خدا - حَقَّ جِهَادِهِ : تلاشی در خور او - اجْتَبَاكُمْ : شما را برگزیده است -

حَرَجٍ : تنگنا، ناراحتی - مِلَّةَ : آیین - أَبِيكُمْ : پدرتان - سَمَنُكُمْ : شما را نامید - شَهِيدًا : گواه - أَقِيمُوا : برپادارید -

آتُوا : بدهید - اعْتَصِمُوا : پناه آورید - نِعْمَ الْمَوْلَى : چه نیکو سرپرست و دوستی است! - نِعْمَ النَّصِيرُ : چه نیکو

یاور است!

سورة مؤمنون

۱. **قَدْ أَفْلَحَ** : حقیقتاً رستگار شدند

۲. **هُم ... خُشِعُونَ** : آنان فروتن هستند

۳. **هُم ... مُعْرِضُونَ** : آنان رویگردان اند -

اللَّغْوِ : باوه

۴. **هُم لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ** : آنان انفاق می کنند

۵. **فُرُوجِهِمْ** : دامن عفتشان

۶. **مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ** : کنیزانشان - **أَيْمَانُهُمْ**

غَيْرُ مَلُومِينَ : آنان سرزنش نمی شوند

۷. **إِبْتِغَى** : طلب کند - **وَرَاءَ** : فراتر از -

الْعَادُونَ : متجاوزان

۸. **رَاعُونَ** : رعایت کنندگان

۹. **صَلَوَاتِهِمْ** : نمازهایشان - **يُحَافِظُونَ** :

مواظبت می کنند

۱۰. **الْوَارِثُونَ** : به ارث می برند

۱۲. **سُلَلَةٍ** : عصاره‌ای - **طِينٍ** : گِل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ
هُمْ لِأَمَانَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى
صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ
يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
مِنْ سُلَلَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾
ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

۱۳. **قَرَارٍ مَكِينٍ** : قرارگاهی مطمئن (رَجِم)

۱۴. **خَلَقْنَا** : ساختیم - **عَلَقَةً** : (به صورت) لخته‌ای خون - **مُضْغَةً** : (به صورت) تکه‌ای گوشت - **عِظْمًا** : (به

صورت) استخوان‌هایی - **كَسَوْنَا** : (مانند لباس) پوشانیدیم - **لَحْمًا** : گوشت - **أَنْشَأْنَاهُ** : او را ایجاد کردیم - **خَلْقًا آخَرَ** :

با آفرینشی دیگر - **تَبَارَكَ** : پاینده و پربرکت باد - **أَحْسَنُ** : بهترین

۱۶. **تُبْعَثُونَ** : برانگیخته می شوید

۱۷. **سَبْعَ طَرَائِقَ** : هفت آسمان

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَرَأَيْنَا عَلَيَّ ذَهَابٍ
 بِهِ لَقَدْ رَوْنَهُ ۖ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
 لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۖ وَشَجَرَةً تُخْرُجُ
 مِنْ طُورٍ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبْغٍ لِلْأَكْلِينَ ۖ وَإِنَّ
 لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
 كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۖ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۖ
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَلْقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۖ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
 قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ
 ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فُتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ
 ۖ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ۖ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ
 الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَوَحَيْنَا إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَاطَبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ۖ

۱۸. اَسْكَنَتْهُ : آن را جای دادیم - ذَهَابٍ بِهِ :

از بین بردن آن

۱۹. اَنْشَأْنَا : پدید آوردیم - نَخِيلٍ : درختان

خرما - اَعْنَابٍ : درختان انگور - فَوَاكِهُ :

میوه‌هایی - تَأْكُلُونَ : می‌خورید

۲۰. شَجَرَةً : درختی (را پدید آوردیم) - طُورٍ :

سَيْنَاءَ : کوه طور واقع در منطقه سیناء -

تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ : روغن (چراغ) می‌دهد -

صَبْغٍ لِلْأَكْلِينَ : خورش برای خورندگان

۲۱. الْأَنْعَامِ : چهارپایان (شتر، گاو، گوسفند) -

نُسْقِيكُمْ : به شما می‌نوشانیم - مِمَّا : من +

ما - بُطُونِهَا : شکم‌هایشان - تَأْكُلُونَ :

می‌خورید

۲۲. الْفُلْكِ : کشتی‌ها - تُحْمَلُونَ : حمل

می‌شوید

۲۳. يَلْقَوْمِ : ای قوم من - أَفَلَا تَتَّقُونَ : پس

آیا تقوا پیشه نمی‌کنید؟

۲۴. الْمَلَأُ : سران - ما : نیست - يُرِيدُ :

می‌خواهد - أَنْ يَتَفَضَّلَ : که برتری جوید - مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا : چنین چیزی را نشنیده‌ایم

۲۵. إِنْ : نیست - رَجُلٌ : مردی - بِهِ جِنَّةٌ : در وجودش جنون است - تَرَبَّصُوا بِهِ : منتظر (بیهودی یا مرگ) او باشید - حَتَّىٰ

حِينٍ : تا مدتی

۲۶. أَنْصُرْنِي : مرا یاری کن - بِمَا كَذَّبُونَ : به وسیله آن عذابی که مرا در مورد آن تکذیب کردند

۲۷. أَوْحَيْنَا : وحی کردیم - اِنْ اصْنَعْ : که بساز - الْفُلْكَ : کشتی - بِأَعْيُنِنَا : زیر نظر ما - فَارَ : فوران کرد - اُسْلُكْ : راه بده -

كُلِّ : هر (حیوانی) - زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ : یک جفت (نر و ماده) - اَهْلَكَ : خانواده‌ات - سَبَقَ ... الْقَوْلُ : قبلاً وعده (هلاک) داده

شده است - لَا تُخَاطَبُنِي : با من گفتگو نکن - اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ : آنان قطعاً غرق می‌شوند

۲۸. **اِسْتَوَيْتَ** : قرار گرفتی - **الْفُلْكَ** : کشتی -

الْحَمْدُ : تمام ستایش - **نَجَّانَا** : ما را نجات

داد

۲۹. **اَنْزَلْنِي** : مرا فرود آر - **مُنْزَلًا مُّبَارَكًا** :

فرودآوردنی شایسته - **خَيْرُ** : بهترین -

الْمُنْزِلِينَ : میزبانان

۳۰. **اِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ** : حقیقت این است که ما

همیشه آزمایش کننده بوده ایم

۳۱. **اَنْشَأْنَا** : پدید آوردیم - **قَرْنًا اٰخَرَيْنَ** :

(مردم) عصر دیگری

۳۲. **اَفَلَا تَتَّقُونَ** : پس آیا تقوا پیشه

نمی کنید؟

۳۳. **الْمَلَأُ** : سران - **كَذَّبُوا بِ...** : ... را دروغ

شمردند - **اَتَرْفُئُهُم** : آنان را غرق لذتها کرده

بودیم - **ما** : نیست - **يَا كُلُّ** : می خورد - **بِمَا** :

مین + **ما** - **يَشْرَبُ** : می نوشد

۳۴. **لَئِنْ اَطَعْتُمْ** : اگر اطاعت کنید - **اِذَا** : در

این صورت

۳۵. **يَعِدُّكُمْ** : به شما وعده می دهد - **مِثْمَ** :

مردید - **كُنْتُمْ** : شدید - **رُبَّآ** : خاک - **عِظَامًا** :

استخوان هایی (پوسیده) - **اَنْتُمْ مُخْرَجُونَ** :

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ اَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُّبَارَكًا
وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ
﴿٣٠﴾ ثُمَّ اَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَاَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُوْلًا
مِنْهُمْ اَنْ اَعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾
وَقَالَ لِلْمَلَأِ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْاٰخِرَةِ وَاتَرَفْنَاهُمْ
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُوْنَ
مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ اِنَّكُمْ
اِذَا لَخٰسِرُوْنَ ﴿٣٤﴾ اَيَعِدُّكُمْ اَنْتُمْ اِذَا مِثْمَ وَكُنْتُمْ رُبَّآ وَعِظَامًا
اَنْتُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ هِيَ اَتَرْفِئُهُمْ هِيَ اَتَرْفِئُهُمْ هِيَ اَتَرْفِئُهُمْ
اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٣٦﴾
اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ اِفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِيْنَ
﴿٣٧﴾ قَالَ رَبِّ اَنْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنَ ﴿٣٨﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيْلٍ لِّيُصْبِحَنَّ
نَدِمِيْنَ ﴿٣٩﴾ فَاَخَذْنَاهُمُ الصُّبْحَةَ بِالحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاً فَبُعْدًا
لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ اَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُوْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٤١﴾

که شما (از قبر، زنده) بیرون آورده می شوید

۳۶. **هِيَ اَتَرْفِئُهُمْ** : دور است - **لِما توعَدُونَ** : آنچه وعده داده می شوید

۳۷. **اِنْ هِيَ** : زندگی نیست - **تَمُوْتُ** : (بعضی) می میریم - **نَحْيَا** : (بعضی) به دنیا می آییم - **ما نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ** : ما برانگیخته شدنی

نیستیم

۳۸. **اِنْ** : نیست - **رَجُلٌ** : مردی - **اِفْتَرٰى ... كَذِبًا** : دروغ بسته است

۳۹. **اَنْصُرْنِيْ** : مرا یاری کن - **بِما كَذَّبُوْنَ** : با آن عذابی که مرا در مورد آن تکذیب کردند

۴۰. **عَمَّا قَلِيْلٍ** : بعد از اندک زمانی - **لِّيُصْبِحَنَّ نَدِمِيْنَ** : قطعاً پشیمان می شوند

۴۱. **اَخَذْنَاهُمْ** : آنان را فراگرفت - **الصُّبْحَةُ** : صبحه و فریاد (آسمانی) - **غُثَاً** : خاشاک (روی سیل) - **بُعْدًا ل...** : دوری (از

رحمت الهی) بر ... باد

۴۲. **اَنْشَأْنَا** : رک : ۳۱ - **قُرُوْنًا اٰخَرِيْنَ** : (مردمان) اعصار دیگری

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٢٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا
 كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةٌ رُسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
 أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ
 هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٢٦﴾ فَقَالُوا أَنْتُمْ لِبَشَرٍ مِثْلَنَا
 وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِيدُونَ ﴿٢٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ
 ﴿٢٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ
 مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٣٠﴾
 يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 عَلِيمٌ ﴿٣١﴾ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ
 ﴿٣٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ
 ﴿٣٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٤﴾ أَيْحَسِبُونَ أَنْتُمْ أَنْتُمْ
 بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ﴿٣٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ
 ﴿٣٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ
 هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٣٩﴾

۴۳. مَا تَسْبِقُ : جلو نمی اندازند - ما

يَسْتَأْخِرُونَ : (از آن) تأخیر نمی کنند

۴۴. تَتْرًا : پیایی - کُلَّمَا : هرگاه - كَذَّبُوهُ :

او را تکذیب کردند - اتَّبَعْنَا : (در هلاک

کردن) به دنبال آوریم - أَحَادِيثَ :

افسانه های عبرت آور - بُعْدًا لَ... : دوری

از (رحمت الهی) بر ... باد

۴۵. آخَاهُ : برادرش - سُلْطَانٍ : دلیلی

۴۶. مَلَائِهِ : سران (قوم) او - اسْتَكْبَرُوا :

تکبر ورزیدند - قَوْمًا عَالِينَ : قومی

برتری جو (متکبر، تجاوزگر)

۴۸. كَذَّبُوهُمَا : رک : ۴۴ - الْمُهْلَكِينَ :

هلاک شدگان

۴۹. آتَيْنَا : دادیم - يَهْتَدُونَ : هدایت

یابند

۵۰. أُمَّهُ : مادرش - آوَيْنَاهُمَا : آن دو را

جای دادیم - إِلَىٰ رَبْوَةٍ : در مکان مرتفعی -

ذَاتِ : دارای - قَرَارٍ : (صلاحیت)

سکونت - مَعِينٍ : آب روان

۵۱. كُلُوا : بخورید - الطَّيِّبَاتِ : چیزهای پاکیزه

۵۲. هَذِهِ : این آئین - أُمَّتُكُمْ : آئین شما - أُمَّةً وَاحِدَةً : که یک آئین است - اتَّقُونَ : تقوای مرا پیشه کنید

۵۳. فَتَقَطَّعُوا : اما (برخی) به تفرقه کشاندند - زُبُرًا : با (ایجاد) کتاب ها و گروه ها - كُلُّ حِزْبٍ... فَرِحُونَ : هر گروهی

دلخوش است - لَتَنِيهِمْ : نزدشان

۵۴. ذَرَهُمْ : آنان را رها کن - غَمَرَتِهِمْ : گرداب نادانی شان - حَتَّىٰ حِينٍ : تا زمانی معین

۵۵. يَحْسَبُونَ : می پندارند - مَا نُنْذِرُهُمْ : آنچه که با آن به آنان مهلت می دهیم - بَنِينَ : فرزندان

۵۶. نُسَارِعُ لَهُمْ : آنان را با شتاب می بریم - لَا يَشْعُرُونَ : نمی فهمند

۵۷. خَشْيَةِ رَبِّهِمْ : ترس (عذاب) پروردگارشان - هُمْ... مُشْفِقُونَ : آنان بیمناکند

۶۰. **يُوتُونَ** : (به عنوان انفاق) می دهند -
ءَاتُوا : داده اند - **وَجِلَّةٌ** : هراسان - **أَنَّهُمْ ...**
رَاجِعُونَ : (از) اینکه باز می گردند
 ۶۱. **يُسَارِعُونَ** : می شتابند - **هُم ...**
سَاقِبُونَ : آنان (از یکدیگر) سبقت
 می گیرند
 ۶۲. **لَا تُكَلِّفُ** : تکلیف نمی کنیم - **وُسْعَهَا** :
 به اندازه توانش - **لَدَيْنَا** : نزد ما -
يَنْطِقُ : سخن می گوید
 ۶۳. **غَمْرَةٌ** : بی خبری زیادی - **مِنْ دُونِ** :
 غیر از
 ۶۴. **أَخَذْنَا** : گرفتار کنیم - **مُتَرْفِعِينَ** : در
 نعمت غرق شدگان نشان - **إِذَا** : یک باره -
يَجْعَرُونَ : زاری می کنند
 ۶۵. **لَا تَجْعَرُوا** : رک : ۶۴ - **الْيَوْمَ** : امروز -
لَا تُنْصَرُونَ : یاری نمی شوید
 ۶۶. **قَدْ كَانَتْ ... تُتْلَى** : قطعاً خوانده
 می شد - **كُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تُنْكَصُونَ** :
 به (قهقرای) گذشته تان برمی گشتید
 ۶۷. **مُسْتَكْبِرِينَ** : در حالی که تکبر
 می ورزیدید - **سَيِّرًا** : در شب نشینی ها -

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتَرْفِعِينَ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تُنْكَصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سِمِرًا تَهْجَرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَذَّبَرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَآكُثْرُهُم لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ﴿٧١﴾ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٢﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقَرْجًا رَبُّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٤﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّا كَبُوتٌ ﴿٧٥﴾

تَهْجَرُونَ : ناسزا می گفتید

۶۸. **أَفَلَمْ يَذَّبَرُوا** : آیا تدبیر نکردند؟ - **الْقَوْلَ** : (در) قرآن - **لَمْ يَأْتِ** : نیامده بود
 ۶۹. **لَمْ يَعْرِفُوا** : (درست) نشناختند - **فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ** : که منکر او هستند
 ۷۰. **بِهِ جِنَّةٌ** : در وجودش جنون است - **آكُثْرُهُم لِلْحَقِّ كَرِهُونَ** : بیشترشان از حق بدشان می آید
 ۷۱. **اتَّبَعَ** : پیروی می کرد - **أَهْوَاءَهُمْ** : هوس هایشان - **أَتَيْنَهُمْ ...** : برای آنان ... را آوردیم - **ذِكْرِهِمْ** : کتاب تذکر (پند)
 آنان - **هُم ... مُعْرِضُونَ** : آنان روی گردان اند
 ۷۲. **تَسْأَلُهُمْ** : از آنان درخواست می کنی - **خَرْجًا** : مزدی - **خَرْجٌ** : مزد - **خَيْرٌ** : بهتر - **خَيْرُ الرَّازِقِينَ** : بهترین
 روزی دهندگان
 ۷۳. **لَتَدْعُوهُمْ** : قطعاً آنان را فرامی خوانی - **صِرَاطٍ** : راه
 ۷۴. **الصِّرَاطِ** : آن راه - **نَاكِبُونَ** : منحرفان

۷۵. **كَشَفْنَا** : برطرف کنیم - **ما بِهِمْ مِنْ**

ضُرٍّ : هردرد و رنجی که به آنان رسیده -

لَلْجَوَا : قطعاً لجاجت می کنند - **يَعْمَهُونَ** :

در حالی که سرگردانند

۷۶. **لَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ** : قطعاً آنان را گرفتار

کردیم - **مَا اسْتَكَانُوا** : سر فرود نیاوردند -

مَا يَنْصَرُّونَ : خضوع و زاری نمی کنند

۷۷. **فَتَحْنَا** : گشودیم - **ذَا** : دارای - **إِذَا** :

یک باره - **هُمْ ... مُبْلِسونَ** : آنان ناامید

شوند

۷۸. **أَنشَأَ** : پدید آورده است - **السَّمْعَ** :

گوش ها، شنوایی - **الْأَبْصَارَ** : چشم ها،

بینایی - **الْأَفْئِدَةَ** : دل ها - **قَلِيلًا مَا** :

اندکی

۷۹. **ذَرَأَكُمُ** : شما را آفرید و زیاد کرد -

تُحْشَرُونَ : برانگیخته و جمع می شوید

۸۰. **يُحْيِي** : زنده می کند - **يُمِيتُ** :

می میراند - **إِخْتِلَافٌ** : پی در پی آمدن

۸۲. **مِثْنًا** : مردیم - **كُنَّا** : شدیم - **تُرَابًا** :

خاک - **عِظَامًا** : استخوان هایی (پوسیده) - **إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ** : حتماً ما برانگیخته می شویم

۸۳. **لَقَدْ وَعِدْنَا** : البته وعده داده شده ایم - **إِنْ** : نیست - **أَسَاطِيرُ** : افسانه های باطل

۸۴. **لِمَنْ** : برای کیست؟

۸۵. **أَفَلَا تَذَكَّرُونَ** : پس آیا متذکر نمی شوید (پند نمی گیرید)؟

۸۶. **السَّمَوَاتِ السَّبْعِ** : آسمان های هفتگانه - **الْعَرْشِ الْعَظِيمِ** : تخت بزرگ (پادشاهی جهان)

۸۷. **أَفَلَا تَتَّقُونَ** : پس آیا تقوا پیشه نمی کنید؟

۸۸. **مَلَكُوتٌ** : حکومت مطلق - **يُجِيرُ** : پناه می دهد - **لَا يُجَارُ** : کسی پناه داده نمی شود - **عَلَيْهِ** : در مقابل او

۸۹. **آتَى** : چگونه، تا کی - **تُسْحَرُونَ** : جادو زده می شوید

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلْجَوَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَنْصَرُّونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالِ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا إِنْ هَآءَا مِثْنًا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعِدْنَا كُنْ وَعَابَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَآءَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ يَمْلِكُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

۹۰. **آتَيْنَهُمْ بِ...** : ... را برایشان آوردیم
۹۱. **مَا اتَّخَذَ** : نگرفته است - **وَلَدٍ** :
فرزندى - **إِذَا** : در آن صورت - **لَذَهَبَ ...**
بِمَا خَلَقَ : حتماً ... مخلوقاتش را جدا
می کرد - **لَعَلَّا** : حتماً برترى می جستند -
سُبْحَنَ : منزه است - **عَمَّا** : عن + ما -
يَصِفُونَ : وصف می کنند
۹۲. **الشَّهَادَةِ** : آشکار - **تَعْلَى** : برتر است -
عَمَّا : رک : ۹۱
۹۳. **إِمَّا** : اگر - **تُرِيقَى** : به من نشان
می دهی - **يُوعِدُونَ** : وعده داده می شوند
۹۴. **لَا تَجْعَلْنِي** : مرا قرار نده
۹۵. **أَنْ تُرِيكَ** : اینکه به تو نشان بدهیم -
نَعْدُهُمْ : رک : ۹۳
۹۶. **ادْفَعْ السَّيِّئَةَ** : بدی را دفع کن -
الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ : بهترین شیوه - **أَعْلَمُ** :
داناتر - **يَصِفُونَ** : رک : ۹۱
۹۷. **أَعُوذُ** : پناه می برم - **هَمَزَاتٍ** :
وسوسه ها

بَلْ آتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَرَأَتْهُمُ لَكَذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنَ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهُ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيقِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَى أَنْ نُرِيكَ مَا نَعْدُهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿٩٥﴾ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُعْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلَفُحٌ وَجُوهُهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

۹۸. **أَعُوذُ** : رک : ۹۷ - **أَنْ يَحْضُرُونَ** : (از) اینکه نزد من حاضر شوند

۹۹. **الموت** : مرگ - **ارجعون** : مرا بازگردان

۱۰۰. **ما تركت** : آنچه رهائش کردم - **كَلَّا** : هرگز، چنین نمی شود - **قائلها** : گوینده اش - **من ورأيهم** : در برابرشان -
يُعْعَثُونَ : برانگیخته می شوند

۱۰۱. **نُفِخَ** : دمیده شود - **الصُّورِ** : شیپور (برپایی قیامت) - **لَا أَنْسَابَ** : نسبت های خویشاوندی نیست - **لَا يَتَسَاءَلُونَ** :
از حال یکدیگر نمی پرسند

۱۰۲. **ثَقُلَتْ** : سنگین باشد - **مَوَازِينُهُ** : ترازوهای اعمالش - **المُفْلِحُونَ** : رستگاران

۱۰۳. **خَفَّتْ** : سبک باشد - **مَوَازِينُهُ** : رک : ۱۰۲ - **خَسِرُوا** : به زیان افکنده اند

۱۰۴. **تَلَفُحٌ** : (همچون باد سوزان) می وزد - **وُجُوهُهُمُ** : (به) چهره هایشان - **هُم ... كَالِحُونَ** : آنان زشت رو اند

أَلَمْ تَكُنْ تَكُنْ ... تَتْلَى : مگر خوانده
 نمی شد؟ - كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ : همواره آنها
 را دروغ می شمردید
 ۱۰۶ - شِقْوَتُنَا : بدبختی ما - قَوْمًا
 ضَالِّينَ : مردمی گمراه
 ۱۰۷ - أَخْرَجْنَا : ما را بیرون آور - إِنْ
 عُدْنَا : اگر (به گمراهی) باز گشتیم
 ۱۰۸ - اِخْسَعُوا : گم شوید - لَا تَكْلَمُونَ :
 با من سخن نگویید
 ۱۰۹ - فَرِيقٌ : گروهی - اِغْفِرْنَا : ما را
 بیامرز - اِرْحَمْنَا : ما را مورد رحمت
 قرار ده - خَيْرٌ : بهترین
 ۱۱۰ - اِتَّخَذْتُمُوهُمْ سَخِرَاءَ : شما آنان را به
 تمسخر گرفتید - حَقَّ أَنْسَوُكُمْ : تا اینکه
 از یادتان بردند (تمسخر و خندیدنتان به
 آنها باعث شد فراموش کنید) - كُنْتُمْ
 مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ : به آنان می خندیدید
 ۱۱۱ - جَزَيْتُمُوهُمْ : به آنان پاداش دادم -
 الْيَوْمَ : امروز - الْفَائِزُونَ : کامیابان
 ۱۱۲ - كَمْ لَيْتُمْ : چقدر اقامت کردید؟ - عَدَدَ سِنِينَ : به حساب سالها (ی دنیا)
 ۱۱۳ - لَيْتُنَا : رک : ۱۱۲ - بَعْضٌ : بخشی از - اِسْئَلُ : بپرس - الْعَادِّيْنَ : شمارش کنندگان
 ۱۱۴ - إِنْ لَيْتُمْ : اقامت نکردید
 ۱۱۵ - حَسِبْتُمْ : پنداشته اید - عَبَثًا : بیهوده - لَا تُرْجَعُونَ : باز گردانده نمی شوید
 ۱۱۶ - تَعْلَى : برتر است - الْمَلِكُ : پادشاه، مالک مطلق - الْعَرْشُ الْكَرِيمُ : تخت والای (پادشاهی جهان)
 ۱۱۷ - يَدْعُ : بخواند، بپرستد - مَعَ اللَّهِ : با وجود خدا - آخِرَ : دیگر - لَا يُفْلِحُ : رستگار نمی شوند
 ۱۱۸ - اِغْفِرْ : رک : ۱۰۹ - اِرْحَمْ : رک : ۱۰۹ - خَيْرٌ : رک : ۱۰۹

سورة نور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُوْرَةُ اَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَاَنْزَلْنَا فِيْهَا آيٰتٍ يَّبَيِّنُ لَكُمْ تَذٰكُرًا
 ۱ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوْا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةً
 وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِيْنِ اللَّهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْاٰخِرِ وَلَيْشَهِدَ عَذَابُهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۲ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ اِلَّا
 زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا اِلَّا زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى
 الْمُؤْمِنِيْنَ ۳ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوْا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ
 فَاجْلِدُوْهُمْ ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوْا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ
 الْفٰسِقُوْنَ ۴ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا فَلَنْ لَّيْسَ لَهُمْ
 رَحِيْمٌ ۵ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ اَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَآءُ اِلَّا اَنْفُسُهُمْ
 فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ شَهَادٰتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۶
 وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۷ وَيَدْرُؤُ
 عَنْهَا الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعُ شَهَادٰتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ
 ۸ وَالْخَامِسَةُ اَنَّ عَذَابَ اللّٰهِ عَلَيْهَا اِنْ كَانَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ
 ۹ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ۱۰

۱. **فَرَضْنَاهَا** : (احکام) آن را واجب کردیم.

تَذَكَّرُونَ : متذکر شوید (پند گیرید)

۲. **اجْلِدُوا** : تازیانه بزنید - **مِائَةً جَلْدَةً** :

صد تازیانه - **لَا تَأْخُذْكُمْ** : شما را

فرانگیرد - **بِهِمَا** : نسبت به آن دو -

رَأْفَةً : دلسوزی - **الْيَوْمِ الْآخِرِ** : روز

قیامت - **وَلَيْشَهِدَ** : (و + لَيْشَهِدَ) و باید

حاضر و ناظر باشند

۳. **لَا يَنْكِحُ** : به همسری نمی‌گیرد -

حُرِّمَ : حرام شده است

۴. **يَرْمُونَ** : نسبت زنا می‌دهند -

الْمُحْصَنَاتِ : زنان پاکدامن - **لَمْ يَأْتُوا بِ...** :

نمی‌آورند - **أَرْبَعَةَ شُهَدَاءَ** : چهار شاهد -

اجْلِدُوهُمْ : رک : ۲ - **ثَمَانِيْنَ جَلْدَةً** : هشتاد

تازیانه - **لَا تَقْبَلُوا** : قبول نکنید - **لَهُمْ**

شَهَادَةٌ : گواهی آنان - **الْفٰسِقُوْنَ** :

نافرمانان

۵. **تَابُوا** : توبه کردند - **أَصْلَحُوا** : اصلاح نمودند

ع **يَرْمُونَ** : رک : ۴ - **شُهَدَاءَ** : گواهانی - **شَهَادَةٌ** : رک : ۴ - **أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللّٰهِ** : چهار بار گواه گرفتن خدا

۷. **الْخَامِسَةُ** : (گواهی) پنجم (این است) - **الْكٰذِبِيْنَ** : دروغ‌گویان

۸. **يَدْرُؤُا** : دفع می‌کند - **الْعَذَابِ** : حد (زنا) - **اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهَادٰتٍ بِاللّٰهِ** : اینکه چهار بار خدا را گواه بگیرد -

الْكٰذِبِيْنَ : رک : ۷

۹. **الْخَامِسَةُ** : رک : ۷

۱۰. **تَوَّابٌ** : بسیار توبه‌پذیر